Zaterdag 12 Februari 1916. Tweede Jaarg. N° 43 — Prijs: 5 centiemen door geheel België

Het Vlaamsche Nieuws

Het best ingelicht en breedst verspreid Nieuwsblad van België. - Verschijnt 7 maal per week

ABONNEMENTSPRIJZEN:
Per week ..... 0.35 Per 3 maanden 3.75
Per maand ..... 1.25 Per 6 maanden 7.50
Per jaar ..... 14.—

AFGEVAARDIGDEN VAN DEN OPSTELRAAD:
Dr Aug. BORMS, Alb. VAN DEN BRANDE
met vaste medewerking van Dr A. JACOB
BUREELEN: ROODESTRAAT, 44, ANTWERPEN. Tel. 1900

AANKONDIGINGEN:
Tweede bladz., per regel 2.50 Vierde bladz., per regel.. 0.50
Derde bladz., id. 1.— Doodsbericht ..... 5.—
Voor alle annoncen, wende men zich: ROODESTRAAT, 44.

DE OORLOG

De Toestand

Er is sedert ons laatste oorlogsoverzicht niets van belang gebeurd. Het zou dus interessant zijn eenige aanduidingen te hebben over hetgeen er binnenkort te verwachten is. Vooreerst dient opgemerkt dat de plaatselijke gevechten in het Westen zich hardnekkig lokaliseeren in de omstreken van Neuville en ten Zuiden van de Somme, waar in den laatsten tijd nog al hevtig werd gestreden — en namelijk op die punten die het dichtst bij Parijs liggen. Het zou wat gewaagd zijn daar uit te besluiten, dat de Duitschers een groot offensief zullen ondernemen in de richting van Frankrijk's hoofdstad — want ook de entente-pers spreekt van een aanstaand offensief der geallieerden op het Westelijk front. Tenogtoe bestond de taktiek der Duitsche legers hierin: de frontlinie in het Westen, zoowel als in het Oosten kon niet doorbroken worden en werd op de tegenwoordige linie stevig bevestigd, na een reeks van bloedige veldslagen over soms honderden kilometers breedte, die echter geen beslissing uitlokten; daarna werd een groote stoot toegebracht op den Balkan, waar de strijd nog snel en ver verplaatst kan worden, met als vrucht: van die poginen, de bezetting van Servie, Montenegro en een deel van Albanië. Daardoor is de ring, om de Albanië. De wederzijdsche uitputtingskamp duurt voort zonder vooruitzichten op een spoedig einde voor geen van beide partijen. Kan de strijd op den Balkan dit veranderen? Wij geloven het met. Aangenomen dat Tirana maar een melding uit Athene, door de Bulgaren bezet is, en dus ook de inpalming van Albanië dreigt volkomd te worden, dan blijft toch nog een harde veldtocht door te voeren in Griekenland. Kan een veldtocht naar Egypte, zelfs in de veronderstelling dat hij in de volmaaktheid worde voorbereid, die uitslagen opleveren, welke over een wereldoorlog als dezen beslissen? 't Is niet waarschijnlijk. De verdediging van Egypte is goed voorbereid geworden; de Engelschen kunnen den vijand in hun eigen operatiebasis afwachten, waar te land en te zee alles kan toegevoerd worden. Niemand weet trouwens wat er waarheid is in de door Reuter verspreide berichten over het vormen van een expeditieleger onder Duitsche leiding en voor Egypte bestemd. Men praat daarover zonder gegevens van ernstigen aard, en uit de ervaring van de afgeloopen oorlogsmaanden konden we leeren dat het de gewoonte der centralen niet is hun plannen aan 't klokzeel te hangen, en tot op 10.000 man na te laten uitlekken met welke strijdmacht ze een onderneming willen volvoeren.

Kortom, wordt ooit de oorlog, wat nog lang zoo zeker niet is, door het geweld der wapenen beslist, dan gebeurt dit, naar onze bescheiden meening op een der groote Europeesche fronten: Westelijk, Russisch, Italiaansch of op alle drie tegelijk — en daartoe schijnt het geschikte tijdstip te gaan aanbreken. We steunen die overtuiging op de oorlogsuitgaven die tot onzaglijke cijfers aangroeien, en binnenkort door een drietal milliarden-leeningen gaan aangevuld worden. Wat men er ook van zegge of bestaat in dat opzicht een grens, die voor een zelfstandigen staat niet mag overschreden worden, wil deze staat niet financieel ten onder gaan. Na negentien maanden oorlog kan die grens voor Europa niet ver meer verwijderd zijn — daarom moet er een beslissing gezocht worden, hetzij door oorlogsgebeurtenissen, hetzij door onderhandelingen zonder meer.

Dit zijn alles gissingen, of ten minste toch voor een ruim deel. Welnu dan blijven wij maar alleen in de algemeene lijn, en schrijven in den geest die nagenoeg overal tot grondslag dient van de krijgsbeschouwingen.

De Vereenigde Staten en Duitschland

New-York, 10 Februari.— Het bericht dat het geschil over de « Lusitania » bijgelegd is, heeft in de pers nog niet tot algemeene bespreking aanleiding gegeven, maar het wordt medegedeeld onder sprekende opschriften, waarin vermeld staat, dat de Duitsche verklaring in hoofdzaak aanvaard is.

Er wordt gemeld, dat Duitsche propagandisten reeds ijverig een beweging voorbereiden ten einde een beslissing van het kongres tegen een blokkade door de bondgenooten (der entente) uit te lokken. Men zegt, dat bekende Duitsche Amerikanen verklaard hebben, dat het optreden der Duitsche duikbooten niet gestaakt kan worden zoolang als de Vereenigde Staten de beperkingen der blokkade dulden.

New-York, 10 Februari. — De « New-York Herald » bevat het verslag van een onderhoud, dat Bethmann Hollweg aan von Wiegand verleend heeft. Volgens dit laatste, merkte de rijkskanselier op dat de beweerdingen van Lansing's nota van dien aard waren dat hem geen andere keus werd gelaten dan haar te verwerpen. Geen Duitsche regeering kon tot zulk een vernedering voor haar volk toestemming verleenen en daarna aanblijven. Hij uitte verder de hoop, dat het gezonde verstand van het Amerikaansche volk in zou zien, dat Duitschland reeds alle practisch belangrijke punten in de eischen van Washington had ingewilligd.

De Amerikaansche regeering heeft blijkbaar besloten met deze opvatting mee te gaan, aangezien de aangekondigde regeling van het « Lusitania »-geschil nu nog slechts een kwestie van redactie is. Men verwacht, dat Bernstoff aan de redactie van de schikking de laatste hand zal leggen.

Zeppelin-aanvallen op Engeland

Londen, 10 Februari. — Een vergadering van vertegenwoordigers van openbare lichamen in de Midlands, welke door Chamberlain, den burgemeester van Birmingham belegd was, heeft een besluit aangenomen, de wenschelijkheid uitsprekende dat de overheidspersonen bijtijds omtrent de aanwezigheid van vijandelijke luchtvaartuigen in het land gewaarschuwd en aangaande hun verdere bewegingen op de hoogte gehouden zullen worden.

De minister van binnenlandsche zaken heeft intusschen al aan Chamberlain medegedeeld dat aan een verbetering van de organisatie van den waarschuwingsdienst voor luchtaanvallen door Lord French krachtig gewerkt wordt.

De leiding van de Engelsche vloot

Londen, 10 Februari. — De « Morning Post » bevat een bitter artikel tegen de beweging om Lord Fisher weer in dienst te stellen of zelfs tot eersten Lord der admiraliteit te maken. Het blad begint met dit eerste artikel een reeks van opstellen, waarin het een overzicht van Fisher's loopbaan geeft. Daaruit trekt zij nu al de slotsom, dat hij als leider ongeschikt is. In een hoofdartikel herinnert de « Morning Post » in het bijzonder aan het beleid aan de Dardanellen.

Fransche ministers in Italië

Rome, 10 Februari. — De Fransche missie-Briand is hier heden aangekomen. Het station was versierd en een groote menigte juichte de missie toe, die door Salandra, Sonnino en Zupelli aan het station werd ontvangen.

De luchtoorlog

Rome, 10 Februari. — De « Osservatore Romano », het officieel orgaan van het Vatikaan, protesteert krachtig tegen luchtaanvallen op open, niet verdedigde steden.

Italië en de Balkan

Athene, 10 Februari. — De Grieksche regeering is officieel verwittigd, dat eerlang een afdeeling Italiaansche karabiniers op Korfoe zal aankomen.

Athene, 10 Februari. — De Grieksche regeering heeft de geallieerden verzocht gemeenschappelijk den spoorweg Saloniki—Monastir te doen bewaken.

Nederland en de oorlog

Het Nederlandsche stoomschip «Maasdijk», dat 29 Januari op reis van Rotterdam naar Portland (Maine) door een mijn ernstig werd beschadigd en daarna op strand werd gezet, is als geheel verloren te beschouwen. Berging is onmogelijk.

De « Maasdijk », groot bruto 3556 reg. ton, werd in 1915 gebouwd.

Zie vervolg « Oorlogstelegrammen » op de 2de bladzijde.

Anti-Nederlandsch gestook

Onder dien titel lezen wij, in aansluiting met het kraanig artikel van onzen medewerker Jef Herremans, een korrespondentie in « De Nieuwe Courant » van de hand van den Antwerpschen briefwisselaar.

Ziehier dit stuk:

Sedert een maand of wat kon men op de muren van de huizen hier en daar kleine witte gedrukte briefjes geplakt zien, de een in het Nederlandsch gesteld en luidende: « Een Hollander zal u bedriegen (Vlaamsch spreekwoord) »; de andere met het Fransche opschrift: « Méfiez-vous des Hollandais, car ce sont vos ennemis ». De oorsprong van die kleine papiertjes was natuurlijk al even onbekend als die van de vele, maanlooze pamfletjes die van tijd tot tijd het licht zien, onder enveloppe in de brievenbussen worden gestoken of per post worden naar huis gestuurd, die bijna alle betrekking hebben op den Vlaamschen strijd, sommige klaarblijkelijk het werk waren van Vlaamschgezinden, andere integendeel uit den Franschgezinden hoek kwamen.

En 't zou mij dan ook niet verwonderen, indien die kleine giftige papiertjes waarover ik het hooger had uit dezelfde laatstgenoemde bron afkomstig waren. Want ik wil zelfs geen oogenblik verondersteilen, dat zoo iets het werk van rechtgeaarde Vlamingen kan zijn en indien mijn veronderstelling onnauwkeurig moest wezen en er toch een Vlaamsche hand in het spel was, dan kan dit in geen geval een rechtgeaarde zijn. De tot volledige bewustheid gekomen Vlaamsche Beweging is in de laatste jaren hoe langer hoe meer gaan inzien, dat voor de Vlamingen de grootst mogelijke kultureele toenadering tot Nederland van het allerhoogste gewicht is en machtig tot de versterking van het Vlaamsch bewustzijn moet bijdragen. Dat daarom van aan het Vlaamsch vijandigen-dunt moest worden getracht om tweespalt te weeg te brengen, lag in den natuurlijken gang van de dingen en bijgevolg is het niet zoo onwaarschijnlijk, dat de hooger aangeduide nieuwe actie tegen Nederland, — het is ongelukkiglijk niet de eerste tijdens dezen oorlog, — van dien kant komt.

Ik zou u stellig niet daarover hebben geschreven, — want het moet voor de Nederlanders al even pijnlijk zijn als voor de helderziende Vlamingen is, — indien de uitwerking van het gif zich niet onder de bevolking; dat groote kind met het ontvankelijke gemoed, had doen gevoelen en indien dat laakbare gestook geen invloed had geoefend. Want sedert een week of wat heb ik weer hier en daar de klanken van een minder aangename stemming jegens Nederland kunnen opvangen.

De oude legende van in het begin van den oorlog, dat Nederland aan een deel van de Duitsche legers doortocht zou hebben verleend om België binnen te rukken, was slechts in een aantal geesten alleen ingesluimerd en werd weer wakker. De weerlegging daarvan in het Oranjeboek bleek dus geheel onvoldoende hier te zijn doorgedrongen. De beweering van een zekere Nederlandsche pers, als zou Nederland Duitschland van levensmiddelen voorzien, had ook haar weg tot hier gevonden. En vandaar was het voor de volkstantazie maar een stap om staande te houden, dat Nederland ieder oogenblik aan de zijde van Duitschland in het strijdperk zou treden. Dan heette het nogmaals, dat Engeland een ultimatum aan Nederland had gezonden, waarop het binnen tien dagen moest laten weten welke partij het nu koos. Daar kwam dan weer de kwestie bij van de doorgeprikte postzegels op de korrespondentie die voor België bestemd was, die feitelijk uit Frankrijk en Engeland kwam en die dusdoende door het beheer van de Nederlandsche posterijen aan het Duitsche postbestuur werd aangeklaagd, een feit dat, ik behoef het u natuurlijk niet in herinnering te brengen, op afdoende wijze in de Nederlandsche Kamer werd opgehelderd.

Vervolgens werd verteld, — waar dit zijn oorsprong gevonden heeft weet ik niet — dat Nederland enkele schepen, met bestemming voor België, die met rijst geladen waren, had tegengehouden. Dan werden weer door sommigen misschien minder aangename herinneringen die zij van hun vlucht naar Nederland hadden meegedragen, opgerakeld, hoe zij daar zoo verschrikkelijk veel voor logement hadden moeten betalen, of zooveel voor een brood of een glas water hadden moeten geven. Van enkele gevallen uit, die zich stellig zullen voorgedaan hebben, werd gegeneraliseerd, en daarbij werd uit het oog verloren hoe men evenmin had vertold, dat onze eigen landslieden zich aan soortgelijke feiten hadden bezondigd en hoe onze eigen boeren o.a. op dit oogenblik schatten verdienen door de prijzen naar omhoog te drijven en dit ten koste van de stedelijke bevolking, die het stellig nu over het algemeen niet te breed heeft. En indien het voorgekomen is, dat sommige personen in Nederland een minder aangename ervaring hebben opgedaan, wat onvermijdelijk moest zijn op een zoo groote menschenmassa, dan vergat men om die enkele vlekken het schitterende licht van de zon, de prachtige wijze waarop, met de vlucht uit Antwerpen, de menschen aan de grens door de Nederlandsche soldaten werden ontvangen, die hen, de vermoeiden van den langen tocht, ontlasten van wat hun zwaar woog, van hun pakken en hun kinderen; die hun, den hongerigen na de ware reis, het eigen brood schonken; dan vergat men de liefderijke wijze waarop die duizenden en duizenden vluchtelingen overal in Nederland werden ontvangen en geherbergd, waarop zij van kleederen en voedsel werden voorzien; dan vergat men hoe, door de zorgen van Nederlanders jonge Belgische weezen in Nederland werden opgenomen, dan verloor men uit het oog hoe op dit oogenblik nog door Nederland aan de behoeften van de daar verblijvende Belgen wordt tegemoet gekomen, hoe Belgische scholen daar met Nederlandschen steun worden recht gehouden; hoe Belgen er in alle opzichten een sympathiek en liefderijk onthaal vinden.

En dat, na alles wat een maand of wat geleden hier voor Amerika werd gedaan, dat het ongetwijfeld verdiend had, geen ten minste even groote huldebetooging voor Nederland werd op het getouw gezet, pleit stellig niet voor het dankbaarheidsgevoel van de algemeenheid van onze menschen alhier. En de invloed van de donkere machten, die op allerlei insinueerende wijzen de gemoederen hebben trachten op te hitsen, het er toe hebben weten te brengen, dat, na de groote ramp die uw land nu heeft getroffen, er personen, ik zou bijna zeggen onwaarden, worden gevonden, die uit leedvermaak, uit afgunst, omdat Nederland tot nog toe uit het oorlogsgedrang is gebleven, de meening verkondigden, dat Nederland ook wel eens iets mocht hebben, behoort door de machten van het licht onverwijld te niet te worden gedaan.

Indien er onder de Belgische lezers van deze korrespondentie mochten zijn, die met minder vriendelijke gevoelens jegens Nederland bezield zijn, dan hoop ik, dat de uiteenzetting van wat hier boven gezegd werd hen tot inkeer zal doen komen. Want dezen brief heb ik minder voor het Nederlandsche publiek geschreven, maar heb ik vooral berekend met het oog op de talrijke Belgische lezers van uw blad in ons land, teneinde daar waar het noodig macht zijn hun geweten wakker te roepen en hen op de onverantwoordelijke daden van menschen te wijzen, die in ieder geval vijanden van het Vlaamsche volk zijn, zij wezen dan Franschgezinden of Vlamingen zelf, en die er belang bij hebben tweedracht tusschen Noord en Zuid te zaaien.

DAGELIJKSCH NIEUWS

ANTI-NEDERLANDSCH GESTOOK. — Wij roepen de aandacht onzer lezers in op het hoofdartikel van dit nummer. Gisteren drukten wij een stuk af van onzen medewerker Jef Herremans, over de misdadige gevoelens die in Brusselsche kringen tegenover onze taalbroeders in Nederland heerschen. Uit het artikel dat wij aan de « Nieuwe Courant » ontleenen blijkt dat ook in 't Vlaamschgezinde Antwerpen tegen Nederland gestookt wordt. Laat ons hopen dat het gezond verstand onzer medeburgers daar een einde zal aan stellen.

ERRATUM. — Onder dichters waarover Pol de Mont zou gesproken hebben werd René de Clercq genoemd.

Die naam is bij vergissing in het verslag geslopen. De voordrachthouder heeft hem niet vermeld.

HET BOEK VAN RENE DE CLERCQ. — Van verschillende zijden werd ons reeds gevraagd wanneer het boek van René de Clercq aan de inschrijvers wordt bezorgd?

Wij verlangen niet beter dan het ongeduld van de onderteekenaars te bevredigen, doch moeten wachten tot de heer uitgever Simons ons de eerste acht-honderd exemplaren, die besteld werden, heeft toegezonden. Eenieder begrijpt dat een zending in dezen tijd vertraging kan ondergaan en ook dat wij niets liever zullen doen dan onmiddellijk de uitdeeling ter harte nemen.

DE OPVOLGING VAN DEN HEER NESTOR CATTEAU. — De heer Behaegel, professor van het nationaal recht aan de Universiteit te Brussel zal den heer Nestor Catteau, die overleden is, in zijne hoedanigheid als plaatsvervangend senateur opvolgen. De heer Behaegel behoort tot de gematigde kleur der liberale partij; hij werd op de Alliantielijst gekozen, waar de heer Catteau de radikale partij vertegenwoordigde.

Voor den Raad der Brusselsche Godshuizen, waarvan de heer Nestor Catteau een der bevoegdste leden was, is men bezig om den gemeenteraad, welke met de benoemingen belast is, de kandidatuur van den heer Alexander Ponchon voor te dragen, een oud-konsulaire rechter, een aanzienlijk persoon uit de groote Brusselsche handelswereld, die onlangs aangenomen had om tweede kandidaat te zijn, zoals de wet het vereischt voor de kiezingen in Januari l.l. plaats hadden en het mandaat van den heer Catteau voor 5 jaar hernieuwd was.

OVER DE INTERESTEN VOOR HET RESPIJT-TERMIJN. — Onder de menigte kwesties welke de gedeeltelijke opheffing van het moratorium op het tapijt gebracht heeft, is die der interesten voor het respijt-termijn een der meest besprokene. Men vraagt ons bijvoorbeeld of de betrokkene aan wien de houder van een stuk het niet op den bepaalden tijd heeft laten aanbieden, aan dezen laatste interesten te betalen heeft voor den tijd die er verliep tusschen den vervaldag en den betaaldag.

Men weet dat de rechtsgeleerden het over dit onderwerp niets eens zijn en dat hunne zienswijzen over de uitlegging van het koninklijk besluit van 2 en 6 Augustus 1914 verschillen. Volgens ingewonnen inlichtingen, is de heerschende meening dat er interest vanaf den vervaldag betaald moet worden, zelfs indien het stuk niet aangeboden werd. Daarentegen kan de betrokkene, wien men veronachtzaamd heeft het stuk aan te bieden of die met niet overeenkomstig bovengenoemd besluit gewaarschuwd heeft, in hooger beroep tegen den houder komen. (Burg. Wetb. art. 1882.)

Indien hij aantoonen kan, dat hij het bedrag van deze gelden gereed had of dat hij het ervoor in een bank gedeponeerd heeft, kan hij voorstellen, om het verschil tusschen den interest door de wet vastgesteld en dien door de bank betaald, bij wijze van vergoeding te mogen behouden.

WEERWRAAK EN VERGELDING. — Wij lezen in de « N. R. C. »:

In de Engelsche pers wordt de polemiek over het nemen van weerwraak over Zeppelin-aanvallen voortgezet. En evenals in de Fransche bladen doet zich in de Engelsche het vreemde verschijnsel voor, dat men doet alsof Fransche, alsook Engelsche, vliegers niet al gedurende den heelen oorlog bommen op Duitsch of door Duitschers bezet gebied hebben geworpen. Londen en Parijs zijn bevestigde steden gelijk b.v. Metz. En nog niet lang geleden hebben Fransche vliegers in Metz een regen van bommen laten vallen, die daar groote schade hebben gedaan en een aanzienlijk aantal burgers het leven gekost. Freiburg is een open stad; nog onlangs is dat door Franschen gebombardeerd. Telkens in den loop van den oorlog heeft men in Fransche, zoowel als in Duitsche officieele berichten van het oorlogsterrein kunnen lezen, dat als antwoord op het bommenwerpen van den vijand op de open stad X. of het open dorp Y, er bommen zijn geworpen op Z. Er worden dus al lang van weerskanten « vergeldingsmaatregelen » genomen.

EEN PAPIERKRISIS IN HET VERSCHIET IN ENGELAND. — In het Lagerhuis, heeft de voorzitter van de « Board of Trade » verklaard, dat, dewijl de tonnemaat der koopvaardijvloot ontoereikend geworden was, de Regeering besloten had om de invoer der stoffen, welke het minst noodzakelijk voor het nationale leven waren, te verminderen. Men zal beginnen met aanmerkelijk den invoer van kruiden en van pulp, wat voor de vervaardiging van papier dient, te verminderen, welke alle bestanddeelen zijn, die door hun grooten omvang een groote scheepsruimte vorderen.

Aldus zou er meer tonnemaat verkregen worden voor het vervoer van levensmiddelen, van brandstoffen, van krijgsvoorraad en andere grondstoffen, welke absoluut onontbeerlijk zijn. Als tegenmaatregel, heeft hij erbij gevoegd, en om zooveel mogelijk onze binnenlandsche hulpbronnen te bewaren, zal de uitvoer van vodden en oud papier verboden zijn. De producten, welke in 't vervolg zouden kunnen verboden zijn om ingevoerd te worden, zijn zekere vruchten. En de spreker zegt hieromtrent dat de handelaars wijs en voorzichtig moeten zijn in hunne kontrakten voor het volgend seizoen.

Iets voor iederen dag

Shot en... goal!

Al de pleinen rond Antwerpen, en in de eerste plaats het Wirijksche plein, zijn in sportvelden herschapen en overal wordt onvermoeid en dapper gevoetbald.

Dat belooft ons een volk voor de toekomst dat stevig op zijn pooten zal staan! Of er evenveel zorg wordt besteed aan geestesontwikkeling is een andere vraag.

Sport schijnt ook ergerlijke gevolgen te kunnen hebben.

In Engeland, de bakermat van voetbal en dergelijke spelen, hebben ze daarvan de ervaring opgedaan. 't Is zoodanig waar dat er een felle beweging ontstond om dit sport maar eenvoudig, en nogal van regeeringswege, te doen verbieden. Het bleek de voornaamste hindernis tot werving en wordt als een der oorzaken vermeld waarom, ondanks alle traditie en verzet uit den aard van den volksgeest, toch de algemeene dienstplicht moest worden ingevoerd.

De tommies die voor 't front worden ingescheept, krijgen anders wel een voetbal mede.

Toen met September l.l. het groot offensief van de Engelschen aan Lens en Atrecht werd ingezet, speelde de beruchte bal daar een historische rol.

Op 't oogenblik dat er storm moest geloopen worden, dat de bajonetten op de geweren werden gestoken en de klaroenen heftig, met schokkend getoet, den aanval bliezen, trad een der voorspelers vooruit en met een geweldigen en meesterlijk toegebrachten stamp, deed hij den bruinlederen bal sidderend de lucht invliegen in de richting der vijandelijke loopgraven!...

Zoo werp eens Harold zijn zwaard in de lucht en greep het terug bij het gevest, wat de krijgers met een onstuimige geestdrift bezielde!

Het uitwerksel van den voetbal had eenzelden uitslag. De jongens vergaten met bijna ontuitwijkbaar doodsgevaar dat hen toegrijnsde, zij waanden zich terug op het speelplein bij hun geliefkoosd spel... Eilaas! de begoocheling was kort van duur, en het tam-tam-ratapam der machiengeweren maaide de gelederen weg. De voorman viel vooraleer nog de bal veerkrachtig voortbonkend, was neergerold in de loopgraaf. 't Was een heldhaftig sneuvelen, met de sierlijke bravoer der ridders uit de middeleeuwen, en ditmaal was het de schuld niet van den voetbal zoo de onwrikbare muur van staal en vuur niet werd doorgebroken.

Dat zal in de annalen van dit sport zeker de roemrijkste bladzijde blijven.

Er is een ander hoofdstuk dat nu geschreven wordt, doch 't is heel wat minder heldhaftig en zelfs zeer burgerlijk, doch het is de wanhoop onzer zorgzame huismoeders.

— De schoenen, meneer!... de schoenen, madame! 't Is niet meer bij de werk te houden! En 't leêr is zoo duur en zoo rot! De zolen zijn dóór en de tippen versleten op één week! Alleen Onze-Lieve-Heer weet wat ze tegenwoordig met hun schoeisels aanvangen!...

Zeker, brave huismoeder, gij hebt gelijk en uw bittere klacht is gewettigd, doch wat zij er meêdoen en hoe ze hun schoenen zóó kunnen verbalemonden, dat weten wij ook en kunnen het u mededeelen.

Ge moet niet buiten de muren gaan naar de bezochte en bekende speelpleinen, 't is in de stad zelf dat het euvel huist.

Er is geen pleintje, geen laan of lei of zij worden tot sportveld voor voetbaloefeningen aangeslagen. Wat opgerolde vodden met een touwtje er rond vervangen den kostelijken lederen bal en als het zoete knaapje of 't brave meisje met boekje of kazakje van school wederkeeren, oefenen zij zich bij groepjes met een steen of blikken doosje tot voorwerp hunner behendigheid in de stamp- of afweerkunst.

En de remedie daarvoor?

Die bestaat er niet, brave huismoeder; dat moet uitwoeden. Doch er is een troost op! 't Zal zijn tijd duren. Denk eens na hoe de stad vóór een vijftal jaren van diabolo's vergeven was. Ge kondt geen straat ver gaan of ge moest u onder die kindergranaten heenspoeden.

't Is maar spijt dat de ziekte van den tijd op de schoenen is geslagen, in het oogenblik dat het leder onmenschelijke prijzen heeft bereikt en dan nog zoo erbarmelijk van hoedanigheid is.

LUC.

Kern

Burgers met harde nekken zijn beter bestanddeelen van den Staat en leveren meer waarborgen voor vrijheid en welvaart op dan mannen met plooibare ruggen.

(Max Rooses.)

Over de Tentoonstelling Hoeven en Landelijke Woningen

IV.

VOORLOOPIGE GEBOUWEN

(Slot.)

Een bijzondere groep is gewijd aan zulke gebouwen, waarvan het nut en de noodzakelijkheid zich in dezen tijd bijzonder heeft doen gevoelen, woningen die, tot betere tijden weerkomen, schuilplaats bieden aan de gezinnen die alles verloren. Deze groep bestaat eerstens uit inzendingen van het Nationaal Hulpkomiteit der provincie Antwerpen, tweedens uit ontwerpen door een Brusselschen en door 7 Gentsche bouwmeesters ingestuurd.

Gezien het voorloopige karakter dat de uitvoering van zulke gebouwen heeft, was ik eerst zinnens er niet op in te gaan. Doch, na overweging, heb ik toch het volgende neergepend.

Vóór enkele maanden verscheen een werkje dat mij kort geleden in handen kwam. Het werd door het Comité National de Secours et d'Alimentation, Province d'Anvers, Département Secours, onder den titel « Habitations provisoires dans la Province d'Anvers 1915 », uitgegeven. Dit boek — later verschenen in 't Nederlansch — bevat het verslag over de werkzaamheden van het hulpkomiteit, enkele typen van voormalige woningen, alsook afdrukken van formulen en kontrakten die het komiteit in gebruik stelt. Het dient gezegd, dat deze meestal Vlaamsch zijn of tweetalig. Het werkje bevat belangrijke inlichtingen over vernielde huizen en dorpen, en over het werk van het komiteit om aan den nood zooveel mogelijk te verhelpen. Volgens een samenvattende lijst waren op 30 Juni 1915, 245 voorloopige woningen, 56 herstellingen en 5 bijzondere werken in studie (te zamen eene waarde van ongeveer 200,000 frank vertegenwoordigende); daarvan waren er 112 uitgevoerd of in uitvoering. Men moet de levensvoorwaarden van de bevolking in die geteisterde dorpen gezien hebben, om te begrijpen welk werk van sociaal nut door het Komiteit gesticht werd.

Hoe is de toestand nu van die voorloopige gebouwen? Technisch voorzeker al wat wenschelijk is. Zeer doelmatig en, volgens de vereischten van elk bijzonder geval, goed. Het zal aan de geteisterden mogelijk zijn, in die voorloopige woningen rustig betere tijden, die toch ééns zullen komen, af te wachten. Dit is ook de aanmerking die voor al de tentoongestelde voorloopige gebouwen kan gelden.

Van een zuiver æsthetisch standpunt deze ontwerpen te beoordeelen, daar denkt men niet aan. Er hoeft te veel rekenschap gehouden te worden met bestaande grondvesten, overgebleven materialen, bestaande stukken muren, deuren of vensters. Dit alles heeft zijn belang en doet zijn invloed gelden bij het optwerpen. Maar, afgezien daarvan, hadden vele ontwerpen ontegensprekelijk aan hoogere eischen van schoonheid moeten en kunnen voldoen. In het boek staan er enkele goede, voornamelijk onder die van bouwmeester Berger, voor Lier, en die van G. De Ridder, voor Ste-Katheline-Waver. Zoo zijn er nog onder die in de tentoonstelling staan een paar geslaagde ontwerpen.

Het werk van den heer J. de Montigny kenmerkt zich niet door het bijzondere karakter dat men verwachten mag van een kerk- of school-ontwerp. Het voorloopige van het gebouw mag wel de sterkte, de materialen en de bouwwijze beïnvloeden, doch het eigen karakter van een bijzonder gebouw er aan opofferen lijkt mij een teeken van zwakte.

Er zijn onder de ontwerpen, zooals ik reeds vaststelde, goede dingen, maar er is niets dat wijst op een zoeken of een trachten naar iets nieuws. Een jong bouwmeester maakte mij, terecht, opmerkzaam op het feit dat zulke voorloopige gebouwen, uit den aard van hun kortstondig bestaan, juist gelegenheid bieden om nieuwe vormen en massa-samenstellingen praktisch te beproeven en zóó hunne waarde metterdaad te beoordeelen. De schuld dat er van zulk streven niets te bespeuren valt, is misschien niet aan de ontwerpers te wijten. Want de groote kwestie bij deze voorloopige schuilplaatsen, is het geld, en er moet natuurlijk heel zuinig mee omgegaan worden.

E. B. M.

DE OORLOG

Officieele Legerberichten

VAN DUITSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Berlijn, 11 Februari. — Officieel:

Ten Noord-Westen van Vimy deden de Franschen na urenlange artillerievoorbereiding viermaal eene poging om de aldaar verloren loopgraven te heroveren. Hunne aanvallen mislukten totaal.

Ook ten Zuiden van de Somme konden zij de verloren stelling niet heroveren.

Aan de Aisne en in Champagne plaatselijke levendige artillerie-gevechten.

Een onzer kabelballons geraakte onbemand los en dreef bij Vailly over de vijandelijke linies weg.

Russisch gevechtsterrein

Berlijn, 11 Februari. — Officieel:

Ten Noorden van het Dryswyatz-meer werd de aanval eener sterke Russische afdeeling afgeslagen.

Balkanfront

Berlijn, 11 Februari. — Officieel:

Niets nieuws.

VAN OOSTENRIJK-HONGAARSCHE ZIJDE

Russisch gevechtsterrein

Weenen, 10 Februari. — Officieel:

In Wolhynië en op het Oost-Galisische front heeft de vijand gisteren onze voorposten hevig aangevallen.

Bij het leger van aartshertog Jozef Ferdinand zijn herhaaldelijk op verscheidene punten verkenningsafdeelingen — tot een bataljon sterk — tegen onze verdedigingslinies opgemerkt. Vooral in den sector van het 14e regiment infanterie uit Opper-Oostenrijk is het tot hevige voorpostengevechten gekomen, die ook vannacht hebben voortgeduurd en ten slotte met de volkomen verdrijving van den vijand zijn geëindigd. Voor een verschansing waar de gevechten uiterst fel waren geweest, zijn ongeveer 200 lijken van Russen geteld. Wij hebben vele gevangenen gemaakt.

Ook ten Noordwesten van Tarnopol zijn vannacht verwoede voorpostengevechten geleverd. De Russen overvielen hier nogmaals de reeds in een der laatste berichten genoemde schans; zij zijn door een tegenaanval echter weer verdreven.

Aan het Bessarabische front heeft Kroatische landweer een Russisch bataljon uit een goed versterkte voorste stelling verdreven en het op de hoofdstelling teruggeworpen.

Italiaansch gevechtsterrein

Weenen, 10 Februari. — Officieel:

Niets van belang.

VAN TURKSCHE ZIJDE

Balkanfront

Weenen, 10 Februari. — Officieel:

Niets van belang.

Mesopotamië

Konstantinopel, 10 Februari. — Officieel:

Niets van belang.

In de Zwarte Zee

Konstantinopel, 10 Februari. — Officieel:

Den 6n Februari heeft de Russische vloot zonder belangrijke schade aan te richten de haven van Soengoeldak beschoten; een vijandelijk moederschip voor vliegtuigen, dat aan den strijd deelnam, is door een onzer duikbooten getorpedeerd.

Dardanellen

Konstantinopel, 10 Februari. — Officieel:

Den 7n Februari heeft een kruiser ter hoogte van Jeni Sjekir zonder succes met 10 granaten de kust van Teke Boernoe beschoten.

Onze artillerie heeft een vijandelijk vliegtuig, dat des voormiddags over Sedul-Bahr vloog, op de vlucht gejaagd; een ander vliegtuig, dat 's namiddags over denzelfden sektor vloog, is door ons artillerie-vuur gedwongen zich te verwijderen en naar Imbros gevlucht, door onze vliegtuigen achtervolgd.

Russisch-Turksch gevechtsterrein

Konstantinopel, 10 Februari. — Officieel:

Niets van belang.

VAN FRANSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Parijs, 11 Februari. — Officieel:

Gedurende den nacht geen enkel belangrijke gebeurtenis aan te stippen.

VAN ENGELSCHE ZIJDE

Westelijk gevechtsterrein

Londen, 10 Februari. — Officieel uit het hoofdkwartier in Frankrijk:

Achttien vliegtuigen hebben met goed gevolg de vijandelijke barakken te Torhaut aangevallen.

De vijandelijke artillerie is in de weer geweest bij Fauquevillers en elders.

De vijand heeft een mijn doen springen ten Noordoosten van Givenchy zonder dat er schade is aangericht.

Wederzijdsche beschieting ten Zuiden van Bois Grenier.

Wij hebben de vijandelijke batterijen bij St. Julien onder vuur genomen.

DE TOCHT DER DUITSCHE MARINE-VLIEGERS

Berlijn, 10 Februari. — Officieel:

Gisteren middag hebben eenige onzer marine-vliegtuigen op de haven, fabrieksgebouwen en kazernes van Ramsgate, ten Zuiden van den Theemsmond, talrijke bommen geworpen.

ENGELSCHE KRUISER IN DEN GROND GEBOORD

Berlijn, 10 Februari. — Officieel:

In den nacht van 10 op 11 Februari ontmoetten, bij een torpedo-aanval, onze booten op de Doggerbank, ongeveer 120 zeemijlen ten Oosten van de Engelsche kust, verschillende vijandelijke kruisers, die aanstonds op de vlucht sloegen. Onze booten begonnen de achtervolging, boorden den nieuwen kruiser « Arabis » in den grond, en losten tevens een torpedo-treffer op een anderen kruiser. Door onze onderzee-booten werden de kommandant van de « Arabis », verder 2 officieren en 21 man gered. Onze strijdkrachten hebben niet de minste schade of verliezen geleden.

TELEGRAMMEN

LINCOLN

Trebitsch Lincoln, voormalig lid van het Engelsche Lagerhuis, wiens uitlevering Engeland aan de Vereenigde Staten had gevraagd, omdat hij wordt beschuldigd van valschheid in geschrifte, heeft zich naar men weet door de vlucht gered. Hij heeft nu in een brief verklaard dat hij een reis gaat doen naar Centraal Azië om daar de Mohammedanen tot den heiligen oorlog tegen de geallieerden op te zetten. De « Daily Mail » acht hem tot uitvoering van dat dreigement wel in staat.

STOOMSCHEPEN VERMIST

Bij Loyds zijn zes stoomschepen als vermist opgegeven, 4 Engelsche, 1 Italiaansch en 1 Spaansch. Het zijn 1. « Hummersea » (Middlesborough, 539 ton); 2. « Satrap » (Barry Dock, 2234 ton); 3. « Iniziativa » (Napels, 2058 ton); 4. « Glenariff » (Newport, 490 ton)»; 5. « Tynemouth » (Cardiff, 2222 ton) en 6. « Bellinre » (Valencia, 2528 ton).

KORFOE

Volgens de Telegraphen-Union meldt de « Athinai », te Athene, dat de Franschen met kalebuetten de straat van Korfoe versperren. Als er schepen willen doorvaren — dat is alleen overdag geoorloofd — wordt een stuk van het kabelnet verwijderd. Op het eiland Vido, waar de Serviërs zijn ondergebracht, hebben de Franschen zwaar geschut opgesteld.

ONTPLOFFING

Naar de « Secolo » uit Genua verneemt, is er in de nieuwe Italiaansche munitiefabriek te Cegnio een ontploffing geweest, gevolgd door brand. Deze zou zich beperkt hebben tot de afdeelingen, waar het tolnol en de salpeter worden bereid.

GRIEKENLAND EN DE ENTENTE

De « Popolo d'Italia » is, naar de «Kölnische Zeitung» uit Lugano verneemt, ontstuit over de oproeping van de Grieksche reservisten. Het blad vindt dat al een zonderling antwoord van de Grieksche regeering op de welwillende financieele hulp van de Entente. Tegen wie de krijgstoerustingen van Griekenland gericht zijn, vindt het blad, de Duitschgezindheid van den koning in aanmerking nemende, niet twijfelachtig. Wanneer, vraagt de « Popolo d'Italia », zullen de diplomaten van de Entente eindelijk inzien, dat zij het met Griekenland verkeerd aanleggen?

TEGENSPRAAK

Weenen, 10 Februari. — Officieel:

Het Havas-bericht, dat een groot deel der Skoda-fabrieken in Pilsen, met name de fabriek van zware mortieren, door een ontploffing is vernield, is geheel verzonnen.

Er is in de fabriek in 't geheel geen ongeluk voorgekomen.

Berlijn, 10 Februari. — De berichten, dat het Duitsche koopvaarders is gelukt onder Amerikaansche vlag Zuid-Amerikaansche havens te verlaten, om in den Atlantischen en Stillen Oceaan te gaan kruisen, zijn — naar Wolff van bevoegde zijde verneemt — onjuist.

ENGELAND'S SUIKERPOLITIEK

Londen, 10 Februari. — De «Globen» bespreekt het tekort aan scheepsruimte. Het blad is van oordeel, dat de regeering inplaats van den invoer van alle suiker zonder onderscheid te beperken, beter zou doen met het heffen van hooge rechten op suiker uit Nederland, Cuba en Java en met het toestaan van den vrijen invoer van suiker uit de Engelsche koloniën. Dit zou, betoogt het blad, niet alleen scheepsruimte besparen, doch ook de wegvloeiing van goud uit het Britsche Rijk beperken.

ZWEDEN EN RUSLAND

Londen, 10 Februari. — De « Times » verneemt uit Petrograd van gisteren: Ten gevolge van een officieel onderzoek is gebleken dat Zweden ongeveer 24 ton zaad, dat naar Rusland geconsigneerd is, vasthoudt.

De Russische overheid heeft van haar kant een groote scheepslading klaver, die Zweedsche agenten gekocht hadden, in beslag genomen. Het ministerie van buitenlandsche zaken deelt thans mede, dat die bezending klaver is aangehouden omdat men inlichting had gekregen, dat een vorige bezending naar Duitschland was doorgezonden, waar die klaver als grondstof voor de bereiding van verstikkend gas dienst doet.

UIT DE VEREENIGDE STATEN

Gerard, de Amerikaansche gezant te Berlijn, is volgens de «Associated Press» voornemens van den zomer naar de Vereenigde Staten te gaan om het Kongres der demokratische partij te St-Louis bij te wonen en te ijveren voor de opneming van een nieuwe clausule in het partijwezen in zake het tariefvraagstuk beoogende de na den oorlog te verwachten overstrooming van de Amerikaansche markt met goedkoope buitenlandsche artikelen tegen te gaan. Gerard is verder voornemens de beweging voor de herkiezing van president Wilson te steunen en, zoo mogelijk, aan den verkiezingsveldtocht zelf deel te nemen ten einde verschillende misvattingen omtrent de houding van Wilson ten aanzien van den duikbootoorlog uit den weg te ruimen.

De « Kölnische Zeitung » vermeedt dat president Wilson zelf de tegenwoordigheid van Gerard verlangt om beter gewapend te zijn tegen de aanvallen van Bryan en de Duitsch-Amerikanen tegen de door Wilson tegenover Duitschland gevolgde politiek. Men herinnre zich in dit verband wat wij gisteren aan een mededeeling van de « Associated Press » over Bryan hebben ontleend.

DE TOESTANDEN IN DE VEREENIGDE STATEN

John Gaffney, de voormalige Amerikaansche konsul-generaal te Munchen, die naar Washington is geweest om de regeering te vragen, wat de eigenlijke reden van zijn ontslag uit den staatsdienst is geweest, is thans te Munchen teruggekeerd en heeft van zijn indrukken 't een en ander aan de « Münchener Ztg. » verteld. Hij is overtuigd dat Wilson's populariteit in de Unie den laatsten tijd sterk is verminderd en dat zijn herkiezing als president hoogst onwaarschijnlijk is, tenzij hij de buitenlandsche politiek der Vereenigde Staten te elfder ure in een geheel anderen koers leidt. De verbittering tegen de beperking van Amerika's handel door Engeland wordt steeds grooter en men verlangt algemeen dat de rechten van de Vereenigde Staten tegenover alle oorlogvoerenden gehandhaafd worden.

Om de aandacht af te leiden heeft Wilson nu plotseling het « Lusitania »-geschil weer opgerakeld, waar in de Vereenigde Staten geen mensch meer belang in stelt. Het Kongres is ook volstrekt niet van zins Wilson behulpzaam te zijn bij 't uit de sloot halen van die oude koe. Gaffney verwacht dan ook dat het daarom geenszins tot een breuk zal komen, en dat er middelen gevonden zullen worden om den uitvoer uit Duitschland van allerlei waren, waaraan de Vereenigde Staten op het oogenblik gebrek hebben, door te zetten.

Binnen eenige weken keert Gaffney naar Amerika terug om aan den verkiezingsveldtocht deel te nemen.

Velerlei

—— Volgens de «Daily Review» is de Engelsche regeering aan de klachten van Italië over de hooge scheepsvrachten voor steenkool tegemoet gekomen en zal Italië eerstdaags tegen billijken prijs van steenkool worden voorzien.

—— Uit Zwitserland komt bericht, dat Japan te Bern een gezantschap wil vestigen. Op het oogenblik heeft het er niets dan één cere-consulaat.

—— Volgens een bij de directie van de Noordduitscher Lloyd uit New-York ontvangen telegram, zijn de verschillende in Amerika tegen het stoomschip «Kronprinzessin Cecilie» hangende processen alle ten voordeele van den Lloyd beslist.

—— Tegen den Zwitser, die te Lausanne de Duitsche vlag van het consulaat heeft neergehaald en vervolgens naar zijn geboorteland Frankrijk is gevlucht, wordt in Zwitserland een vervolging ingesteld.

—— Deensche handelsfirma's klagen er thans weer over, dat hun telegrammen naar Zuid-Amerika in Engeland worden aangehouden en dat zij in vele gevallen de betaalde seinkosten niet terugkrijgen.

—— Japan legt belangstelling voor den toestand in Griekenland aan den dag. Baron Otori, de secretaris van het Japansche gezantschap te Rome, is naar Griekenland vertrokken om verslag uit te brengen over den toestand daar te lande. Japan heeft geen diplomatieken vertegenwoordiger te Athene.

—— Volgens een telegram uit Athene heeft de Grieksche minister van marine verboden, Grieksche schepen naar het buitenland te verkoopen.

—— Generaal Roesski, die nog in den Kaukasus vertoeft, is hersteld en zal tegen 't eind van deze maand het opperbevel over het N. W.-leger op zich nemen.

—— Kolonel House, de bijzondere afgezant van president Wilson, is Woensdagavond te Londen aangekomen. De Amerikaansche gezant heeft hem aanstonds opgezocht.

—— De « Daily Telegraph » noemt de beperking van den uitvoer in Engeland ter ontlasting van de scheepvaart een vredelievende blokkade. In een hoofdartikel maant het blad het Engelsche volk aan, de daaraan verbonden ongemakken manmoedig te verdragen. Tevens betoogt het dat de overzeesche bezittingen zoomin mogelijk door de verbodsbepalingen mogen worden getroffen.

Buitenland

DE TOESTAND IN PORTUGAL

De Portugeesche gezant te Parijs heeft eenige dagen geleden van de Portugeesche regeering de mededeeling ontvangen, dat de via Madrid over de toestand in Portugal verspreide berichten als naar gewoonte onjuist zijn. Er zijn in twee of drie plaatsen lichte incidenten voorgevallen, gericht tegen menschen, die de prijzen van levensmiddelen opzettelijk opdreven. Afgezien daarvan was en is de orde volkomen en de verjaardag van de republikeinsche omwenteling van 31 Januari 1891 is te Oporto in tegenwoordigheid van den president van de republiek met groote geestdrift gevierd.

DEENSCH WEST-INDIE

Naar « Politicken » uit New-York vernomen heeft de « New-York Evening Mail » bericht gekregen, dat er op alle plantages in Deensch West-Indië staking is. De neger-koelies hebben hun stamgenooten op de Engelsche eilanden in de buurt gewaarschuwd, dat zij geen onderkruiperij zullen dulden. In Kopenhagen was er, naar « Politiken » hoort, geen bevestiging van het bericht gekomen.

DENEMARKEN

De groote uitsluiting in Denemarken is alvast een week uitgesteld; tot den 23n dezer. Dat is al zooveel gewonnen.

ZWEDEN

In de Tweede Kamer van den Zweedschen Rijksdag heeft een socialist een toespeling gemaakt op het bericht, dat koning Gustaaf aan den koning van Italië had aangeraden aan den oorlog mee te doen. De voorzitter riep den spreker tweemaal tot de orde.

De minister van buitenlandsche zaken legde vervolgens deze verklaring af: Ten opzichte van de hier gemaakte toespeling wil ik zeggen, dat in zake de buitenlandsche politiek er niets is voorgevallen, waarvoor de minister van buitenlandsche zaken niet de verantwoordelijkheid kan dragen. (Toejuiching.)

CARSON IS ZIEK

Sir Edward Carson is ziek. Hij moet een paar weken rust houden. Zelfs zijn correspondentie wordt niet aan hem doorgezonden; zijn secretaris doet die af voor zoover zij dringend zijn. Zoo wil het Carson's dokter.

Binnenland

UIT LUIK

Het boetstraffelijk gerechtshof van Heel. — Een kind verminkt. — Een treurig geval heeft Modave in beroering gebracht. Charles L., van Strie, en H. Ethans, te Luik woonachtig, baten eene steengroef te Modave uit. Op een open terrein, in de nabijheid gelegen, verheft zich een heuveltje, waarop L. en E. een katrol geplaatst hebben, waaromheen een staaldraad zich slingert, welke met de steengroef verbonden is en dient om de steenblokken door te zagen. De uitbaters hebben de groote onvoorzichtigheid begaan om deze katrol niet af te zonderen.

Een jong meisje uit de streek kwam op dat terrein om er de koeien te laten grazen. Een klein kind van 7 jaar, de kleine François G., uit Athines, vergezelde haar. Op een gegeven oogenblik, moest het jonge meisje zich voor eenige minuten verwijderen. De kleine G. maakte hiervan gebruik om op het heuveltje te klimmen en naar de katrol te gaan. Pijn aan zijn hoofdje gevoelende, wat door de wrijving van den draad veroorzaakt werd, hief de kleine instinktmatig het rechterhandje op om zich te beschermen, waardoor den armen kleine drie vingertjes afgezaagd werden.

L. en E. moeten terechtstaan wegens het onvrijwillig veroorzaken van verwondingen, door geen voorzorgsmaatregel genomen te hebben. Het gerechtshof heeft verscheidene zittingen aan het verhoor van deze zaak gewijd en begaf zich op de plaats, alwaar het ongeluk voorviel, ter aanvulling van het onderzoek. Mter Deronchène, van de balie uit Luik, is de verdediger der twee beschuldigden. De ouders van den kleine G. treden als burgerlijke partij op door het orgaan van Mter Lebeau van de balie van Hoei.

Het gerechtshof veroordeelt L. en E. ieder tot fr. 50 boete met uitstel van een jaar en wijst de burgerlijke partij de som van fr. 10.000 toe, bij wijze van schadevergoeding.

UIT HENEGOUWEN

Charleroi. — Een vreeselijk ongeluk heeft aan het eindstation van de tramlijn van Montigny-le-Tilleul, boulevard Paul Janson, plaats gehad. Een motorwagen manœuvreerde daar om de sleepwagen aan te haken, toen opeens een knaap, die een knikker achterna liep waarmee hij speelde, onder de wielen van het zware voertuig kwam. Een kreet van afschrik steeg op uit de talrijke voorbijgangers die zich juist daar bevonden. De wattman had terstond gerem en men trachtte onmiddellijk het lichaam van het kleine slachtoffer er onderuit te halen, dat zich tusschen de « Chasse-pierre » en het volgend wiel gekneld zat. Men tilde den wagen op en bevrijdde den armen knaap om hem naar de « Kribbe » te brengen, welke zich juist op de plaats van 't onheil bevindt.

Dokter Dourlet kwam onmiddellijk, doch alle moeiten waren te vergeefsch; het kind had het hoofd gedeeltelijk verbrijzeld, een been gebroken en talrijke verwondingen. Hij overleed 10 minuten nadat men hem in de Krib overgebracht had. De arme kleine heet Charzal, zijne moeder, die nog 3 andere kinderen heeft, woont in de rue Chavannes en haar man is aan het front.

Châtelineau. — Een ongeluk met doodelijken afloop, eveneens door den tram veroorzaakt, is op de Chaussée de Gilly voorgevallen.

Een jongentje van 9 jaar, Prosper Charlon, ging den grooten weg op met zijne moeder, zijnen broeder en een vriendje. Toen hij aan den stilstand van den tram, aan de Nouvelle rue, gekomen was, ging hij twee appelen koopen terwijl zijne moeder alleen verder ging om naar huis te gaan.

Uit den winkel gekomen, nam het kind, gevolgd door de twee knapen, de tramlijn, toen hij opeens door het voorste gedeelte van een tram, welke zeer snel aankwam, gevat, neergeworpen en over eene lengte van 12 tot 15 meters voortgesleurd werd. Toen de tram stilstond maakte men Prosper Charlon los. Dr Crach uit Charleroi gaf hem de eerste zorgen. Hij bevond dat het linkerbeen van het kind gebroken en dat het rechter bijna geheel afgesneden en slechts door eenige stukken vleesch met het lichaam verbonden was. Het hoofdje was vreeselijk gezwollen. Na verbonden te zijn, werd het ongelukkige slachtoffer naar het hospitaal overgebracht alwaar het, in weerwil van de zorgen van verscheidene dokters, om 4 uur des morgens bezweek. Een onderzoek om de verantwoordelijkheid vast te stellen, is geopend.

Nieuws uit Brussel

TWEE VLINDERS KWAMEN... — M. X..., van Charleroi, kwam deze week naar Brussel voor zaken. Als hij deze had afgehandeld ging hij « er eentje pakken » in een koffiehuis aan de Beurs, waar weldra twee juffertjes bij hem kwamen zitten; onze Waal, leutig gestemd, knoopte dra een gesprek aan, betaalde een ronde en ging verder met de twee bereidwillige vlinders op zwier, fladderend langs lanen en straten, tot ze gedrieën aan de Noordstatie in een koffiehuis kwamen aangeland. Op zeker oogenblik moest onze Waal naar de koer, en toen hij terugkwam bemerkte hij de verdwijning zijner gezellinen. Zijn eerste beweging was in zijn zakken te tasten, en tot zijn ontzetting bevond de goede jongen dat ook zijn geldtasch met de twee vlinders was verdwenen; er zat eene belangrijke som gelds in. De man kon niets anders doen dan eene klacht bij de politie indienen. Maar daar is hij vet mee.

ALLERLEI BERICHTEN. — De gezondheidsdienst van Brussel deelt mede dat er in 1915, 52 gevallen van ziekte der adem-organen vastgesteld werden; 285 gevallen van longtering; 15 gevallen van tering. Er kwamen in 1915 slechts 284 sterfgevallen voor, van kinderen beneden het jaar, terwijl er in 1911-1914 436 vastgesteld werden; in 1867 had men te Brussel 1,219 zulke sterfgevallen aan te teekenen; er is dus sedert die jaren heel wat verbetering gekomen in den algemeenen gezondheidstoestand der stad.

— De Hospitiën deden de werken aan het gasthuis Brugman, te Jette, met den grootsten spoed voortzetten, en men hoopt dat het gasthuis binnen een paar maanden zal kunnen ingehuldigd worden.

Kunstnieuws

TOONEEL

Koninklijke Nederlandsche Schouwburg

Zaterdag 12 Februari heeft de eerste heropvoering plaats van « Op Hoop van Zegen », het veelbesproken stuk van Herman Heyermans, dat steeds grooten bijval genoot op onzen schouwburg.

De verdeeling is gedeeltelijk nieuw, geen twijfel of dit zal aan het werk te goede komen. Mevrouw Dilis-Beersmans speelt Jo; Mevr. Noterman Knier; Mevr. Bertrijn, Mariëtje; Mej. Bertrijn Clémentine; Mevr. Ruysbroeck Saert; Mevr. Van de Velde Truus; terwijl de mannelijke hoofdrollen worden gespeeld door heeren L. Bertrijn, Geert; Piet Jansseens, Cobus; Ruysbroeck, ree-

Zonder weergâ
75 % bezuiniging
Schitterend en schoon wit licht.
Voor gelijkstroom en wisselstroom.
LA LAMPE OSRAM Ltd.
9 . Anspachlaan, Brussel 6023-009

Schouwburg ODEON, Kunstlei, 48.

PROGRAMMA VAN 11 TOT 17 FEBRUARI 1916

ALS HERINNERING AAN DE ANDERE

Groot ophefmakend drama in 5 deelen

DE ONDEUGD — Drama in 4 deelen

Onder de kleederen van de Consul

Komedie in 3 deelen

ATTRACTIENUMMERS

THE MARIONS — Ring-werkers

H. SCHOLLAERT — Humorist

THE FOUR WORK WONDERS

Vracht-acrobaten

OPVOERING VAN

EEN NAT PAK

Klucht in één bedrijf

Van Zon, rentenier ..... M. Fr. Winrix
Anna, zijne dochter .. Mej. J. V. Harnevelde
Vink, werkman ..... M. Jef Van Pelt
Henri, klerk ..... M. Molemackers
Frans, knecht bij Van Zon .. M. H. Schollaert

Van af 19 Februari:

DE PRIJS VAN ROME

Operette in 3 akten

der Bar; Cauwenberg, Barcaer; Herreygers, Kaps; Van Cauter, Simon; Van de Putte, Mees; Augenot, Daantje.

Aan deker en regie is zoals gewoonlijk de meeste zorg besteed, zoodat we mogen verwachten dat dit werk van den beluidendste onzer Nederlandsche dramaturgen in de beste voorwaarden zal worden heropgevoerd, en zijn bijval van weleer zal terugvinden.

« Op Hoop van Zegen » wordt gespeeld Zaterdag 12, Zondag 13 Februari (in dag- en avondvoorstelling) en Donderdag 17 Februari.

Deze voorstellingen bevelen wij warm bij onze lezers aan.

Voordracht in het Volkshuis

Zooals wij aangekondigd hadden, is de nieuwe reeks Leesavonden, verleden Donderdag, ingezet door den sympathieken volksvertegenwoordiger, heer Leo Augusteyns, welke voor eene bomvolle zaal gesproken heeft over de « Minnebrieven » van Multatuli. Hij schetste ons de omstandigheden waarin deze meesterlijke bladzijden zijn geschreven, steun van een noodlijdend gezin, door den man die zelf « zooveel te dragen had » nadat hij, in botsing gekomen met het Nederlandsch gezag, ontslag genomen had uit zijn ambt van Assistent te Lebak. Onbegrepen in Holland, leed hij armoede op een zolderkamertje te Brussel, toen hij aan 't schrijven ging voor den verdrukten Javaan. Toen in 1861 de « Minnebrieven » verschenen, getuigde Vosmaer ervan dat zij de vlijmendste satyre waren die ooit uit een gemarteld menschenhart waren geweld. In den vorm van brieven aan Fancy — de verpersoonlijking van 's schrijvers bezieling — vormt dit boek één doorgaand pleidooi voor menschelijkheid, waarheid en naastenliefde, één verplettering van de leugen, eigenbaat en schijnheiligheid. De « Parabelen » die zij bevatten zijn van 't zuiverste idealisme, de « Negen Geschiedenissen van Gezag » getuigen van de edelste filosofie. En dan, de brieven van en aan Tine, de heldhaftige vrouw, van Max, hoe diep, hoe roerend belichten zij Multatuli's opvatting van den rol der Vrouw, rol, in de opdracht der « Minnebrieven » omschreven als één streven naar zelfverloochening, duizendvoudig weergeven van het ontvangene, steunen, troosten, ja lijden om andermans wille. En toen bleek dat Neerland's grooten nog onverschillig bleven, en zwegen bij de bloedigste beschuldigingen van knevelarij en uitpersing in Insulinde, dan schreef Multatuli zijn « Brieven aan de Kiezers », bewijzen leverende, die hem de aangeklaagden niet vragen dorsten, omdat zij wel wisten dat duizende buffels den inboorling ontstolen werden, dat ongehoorde dwang-karweien en gestadigen roof hem tot opstand hadden gedreven.

Een zeer duidelijk beeld van de « Minnebrieven » en van den geest dien zij ademen, heeft spreker geleverd, en het omlijst door weigekozen brokken, zeer gevoelvol voorgedragen: de meer dan verdienstelijke lezing van de bereemde « Kruissprook » lokte een donderend applaus uit: gansch de zaal had er hijgend zitten bij luisteren.

De heer Augusteyns heeft een zeer grooten bijval genoogst met zijn puike voordracht, zijn toehoorders hebben beseft hoe hij het behandelde onderwerp had doorieefd, en dat is wel de hoogst denkbare lof voor een redenaar.

't Was ditmaal de heer Victor Resseler die den voordrachtgever het gebruikelijke woord van dank toestuurde. Hij heeft de gelegenheid te baat genomen om, in naam van 't publiek der Liberale Volkspartij, en in dien der vorige sprekers, hulde te brengen aan den voorman Leo Augusteyns, die zuivere figuur van Vlaamsche Democratie, die evenals Douwes-Dekker het uur heeft hooren slaan, waarin hij bedreigd werd met broodroof, en toen even pal stond als een Multatuli, met dit verschil nochtans dat duizenden hem steunden tot 't laatste toe. Dat ze zulks nog zouden kunnen doen, daarvan kwam het oorverdoovend applaus getuigen dat heer Resseler's toespraak jubelend kwam onderstreepen.

☞ Leest in ons nummer van morgen

HAVERE TEGEN VLAANDEREN

door dr René de Clercq

een prachtig stuk van den dichter en Vlaamschen strijder, dat wij onder feuilleton-vorm in zijn geheel zullen afkondigen.

Stadsnieuws

Verloren, Vrijdag 4 dezer, in den wagon 1ste klasse van den elektrieken tram tusschen Hoogboom en de Vondelstraat, een pak in bruin-rood papier, inhoudende twee schrijfboeken betrekking hebbende op de « Zuigelingen van Hoevenen ». Terug te bezorgen tegen goede belooning, 50, Kipdorpvest.

Vleeschdief. — Gisteren morgen werd ten nadeele van Julius Zwiggers, slachter, in de Lange Fothoekstraat van zijn kar een groot stuk vleesch ontvreemd, door een onbekend kereltje dat er mee op de vlucht sloeg. Op het zicht der politie liet hij echter zijn buit vallen en vluchtte voort. De vleeschdief wordt door de politie ijverig opgezocht, terwijl het vleesch aan den eigenaar werd terugbezorgd.

Een opstootje onder de doppers. — Eergisteren, omstreeks 3 1/4 ure in den namiddag, had een klein opstootje plaats in de zaal « Thalia », alwaar men besloten had de betaling voor de werkloozen te staken. De politie snelde aanstonds ter plaatse, herstelde onmiddellijk de orde, en deed de zaal ontruimen.

Berchem. — Hooger onderwijs. — Verleden Donderdag had de 7de voordracht plaats in de feestzaal « Monaco ».

De Heer A. Molter die den Heer Duel vervangde, door ongesteldheid belet, vergastte ons op een leesavond, over den zoo vroeg gestorven Lierschen schrijver Tony Bergmans. Na een zeer uitgebreide levensschets te hebben gegeven over dezen schrijver, las hij ons eenige brokken voor uit diens beste werk: « Ernest Staas ». De Heer Molter heeft ons op aangename wijze laten genieten van dit prachtig werk. Spreker sloot zijne lezing met het publiek aan te zetten kennis te maken met het boek, tevens wijzende op het verband dat er bestaat tusschen onze letterkunde en die van het buitenland.

Het publiek dankte hartelijk den spreker, en we drukken tevens de hoop uit nogmaals in de gelegenheid te worden gesteld op zulke degelijke wijze te hooren voorlezen over letterkunde.

(Ingezonden.)

Tuinbouwmaatschappij « Van Mons ». — Zondag den 13n Februari 1916 les in de Jongensgemeenteschool N. 16, Groote Hondstraat, Antwerpen.

Te 10 u. Groententeelt, leeraar: M. J. Voet. Kweek van selder, overwintering, ziekten, insecten. Kweek van kardoen.

Te 9 u. Fruitboomteelt, leeraar: M. H. Ickx. De peer- en appelaar in vrijstaande vormen.

Beweging der bevolking van 30 Januari tot en met 5 Februari 1916. — Geboorten: 59, waarvan 3 behoorende tot de vlottende bevolking.

Overlijdens: 55, waarvan 2 behoorende tot de vlottende bevolking.

14 huwelijken werden in den loop der week gesloten.

1 echtscheiding werd er uitgesproken.

In de lijst der overlijdensoorzaken vinden wij de volgende opgaven van aansteke lijke ziekten: Typhuskoorts: 1. Longtering: 12.

Weerkundige opgaven. — Luchtdrukking: 766.0 m.m. gemiddeld.

Warmtegraad: van af 2.1° tot 10.8°.

Vochtigheidscijfer: 89, gemiddeld getal.

Hoogte van het gevallen water: ongeveer 0.1 m.m. per dag.

Waarschuwing tegen vergulde etiketten.

't Is niet al goud wat blinkt. Op etiketten van mooie pakjes is het bijna altijd slechte koper. En koper kan vergift worden. Vergulde etiketten worden op de gewone manier gedrukt en daarna met kopersel bedekt. Zoo maakt men gouden opschriften, welke vaak pakjes op minderwaardige goederen, en die kwaad stoffen van af hun omslaan.

Inderdaad, de lucht, welke de werklieden in zulke drukkerijen inademen, is bezaaid met fijne koperdeeltjes; deze veroorzaken vergiftiging en zweren. In de verpakkingszalen der chocoladefabrieken, waar zulk gevaarlijk goedje gebruikt wordt, adsemen de meisjes met alken de verontreinigde lucht in, maar de kopersloffen vallen in overgroote hoeveelheid op de chocolade die verpakt wordt. De verbruikers knabbelen dat vergiftmiddel ook, en beseffen meestens noch met meer de chocolade die zij eten en drinken. Zij eten bloot aan langzame vergiftiging. Wrijf maar eens over een vergald etiket en gij zult het zoogezegde goud een dun vingertje zien kleven. Het is genoeg om er een hekel aan te krijgen.

Hoe slechter de waar, hoe meer schijngoud er gewoonlijk op de etiketten glanst; dat is voornamelijk het geval met chocolade, cacao, verdichte melk, enz., enz.

Een fabrikant, die geene zorg draagt voor zuivere verpakking, kan aldus een onbeperkt getal menschen vergiftigen. Dat is eene misdaad welke niet in aanmerking komt.

Alphonse Karr zegde zeer terecht: « Een fabrikant, die duizend menschen vergiftigt krijgt eene geringe boete; iemand die een fabrikant vergiftigt, wordt met den dood of levenslange gevangenisstraf gestraft. »

De Beukelaer's Fabrieken hebben geheel afgezien van zulke gevaarlijke schijnwaarde. In onze eigen drukkerij is het koper verbannen. Daar wordt gewerkt voor de gezondheid der verbruikers onzer produkten.

Verbruikers, die bezorgd zijn voor hunne gezondheid, moeten vlakaf alle in koperverguldsel gepakte waren weigeren, in afwachting dat de Wet zulke bestendige vergiftiging verbiede en straffe. 1311

Mijnheer

Franciscus Josephus Lucianus PITTEVIL

Echtgenoot van Mevrouw

Eugenia Cath. Maria Joseph. GARLINCK

geboren te Antwerpen, op 20 Januari 1862, is aldaar overleden op 8 Februari 1916.

Volgens verlangen van den overledene heeft de begrafenis in den familiekelder op de stedelijke begraafplaats Kiel, in den grootsten eenvoud plaats gehad. Er zijn geene doodsbrieven gezonden; de vrienden en kennissen worden beleefd verzocht dit bericht als dusdanig te aanschouwen.

Antwerpen, 10 Februari 1916.

Biartstraat, 17.

G. Van Harneveldt, best. van begraf., St-Vincentiusstr., 33. Telef. 1309. 1357

BURGERLIJKE STAND VAN ANTWERPEN

Overlijdens van 11 Februari 1916

Mannelijk geslacht: G. Boyen, huisbewaarder, 43 j., echtg. van J. Bergen, 24/26. — H. Lauwereyns, arbr., 42 j., wed. van C. Steels, echtg. van M. Brandt, Geraniumstr., 6. — C. Rousseau, werktuigkundige, 38 j., echtg. van M. Aerts, Van Maerlantstr., 2. — L. Vivet, arb., 37 j., echtg. van M. Cloots, Viadukt-Dam, 92. — 2 kinderen beneden de 7 jaar.

Vrouwelijk geslacht: M. Pieraerts, 58 j., echtg. van A. Van de Wal, Nationalestr., 95. — J. Adriaans, z. b., 73 j., wed. van J. Dierckx, Schilderstr., 1. — M. Bellekens, z. b., 83 j., wed. van A. Berberien, Hollandschestr., 19.

Overlijdens. Mann. geal.: 6. Vrouw geel.: 3. Totaal: 9.

Geboorten. Mann. gesl.: 6. Vrouw. geel.: 9. Totaal: 15.

HUWELIJKSAANKONDIGINGEN

P. Wegge, handelaar, Pourbusstr., 13 met E. Smits, z. b. Zuiderlei, 57.

G. Van Hees, metser, te Brasschaet, met L. Van Riel, dienstmeid, Zuiderlei, 96.

F. Leclercq, bediende, Rupelstraat, 35, met A. Verkenne, z. b., zelfde huis.

F. Braedt, schipper, Sandersstraatje, 5, met A. De Muynck, coiffeerster, zelfde huis.

V. Mazingue, sasenier, Nachtegaalstr., 15, met R. Celen, z. b. Indiënstr., 18.

L. Hof, diamantlijper, Bernardsche Steenweg, 100, met J. Meyers, z. b. De Boschaertstraat, 24.

G. Rutsaert, agent van politie, Lge Van Sterbeeckstr., 36, met J. Vicario, huishoudster, Indiënstraat, 13.

P. Schmerberg, pelsenmaker, te Sint-Gillis, met J. Joos, kleermaakster, Cassierstr. 1.

J. Van Laerhoven, diamantbewerker, Gouvernementstr., 11/1, met Th. Tenhove, arbeidster, zelfde huis.

J. Wouters, diamantbewerker, Lge Scholierstr., 114/6, met J. Laurent, kleermaakster, Nationalestr., 99.

M. Van den Eynde, loosterstr., 59/11, met C. Baert, werkvrouw, St-Rochusstr., 48/4.

J. Van den Broeck, schipper, te Rumpst, met S. Rottiers, schipperin, Maatschappijstr. 7.

J. Albrecht, drukker, Lombaardevest, 30/2, met J. Brillois, kleermaakster, Lge Gang, 38.

A. Sipido, meubelmaker, Vredeteeg, 10, met M. Weber, marktkraamster, St-Jansstr., 22.

J. Lambrechts, scheepstimmerman, te Burght, met C. Paulez, z. b. Reyndersstr., 34.

SPORT

VOETBAL

Een match Flandria F. C.—L'Avenir F. C.

Zondag 13 dezer zal er een match gespeeld worden tusschen Flandria en L'Avenir, om 11 12 ure (T.' C.) op het terrein van de eerstgenoemde club.

DUIVENSPORT

Eenige duivenliefhebbers hadden ons gevraagd waar en wanneer men de ringen kan bekomen voor jongen duiven 1916. We zijn op inlichtingen uitgegaan en hebben vernomen dat men zich daarvoor alle dagen kan wenden tot den heer Adriaensens, St. Annastraat.

Laatste Uur

De Japansche Krisis

Keulen, 11 Februari. — De « Rjetsch » meldt, naar de « Köln. Zeitung » over Kopenhagen verneemt, uit Tokio:

De meeningsverschillen tusschen de regeering en het parlement over de kwestie van de door de regeering in het budget voorgestelde manier der schuldelging, verscherpen meer en meer en hebben thans een punt bereikt, waar men zich iederen dag aan een ministerieële krisis mag verwachten.

Ministerkrisis in Amerika

Amsterdam, 11 Februari. — Reuter seint uit Washington, dat de minister van oorlog Garrison afgetreden is, blijkbaar wegens de groote meerderheid in het Kongres tegen zijne plannen van bewapening. Terzelfdertijd nam onderstaatssekretaris van oorlog Beckenridge ontslag.

Stemming van vertrouwen voor de Grieksche regeering

Athene, 11 Februari. — Het agentschap « Havas » meldt:

De Kamer heeft haar vertrouwen in de regeering uitgesproken met 266 stemmen tegen 277.

In den loop van het debat verklaarde Goenaris over de kwestie der onzijdigheid het volgende:

Wij zullen de neutraliteit opgeven wanneer de nationale belangen het zullen eischen. In Maart 1915 hebben wij de onzijdigheid niet laten varen, omdat de belangen van het land verlangden dat we onzijdig bleven. De tijd is nog niet daar om reeds een geschiedkundig oordeel over de politiek der regeering te vellen. De regeering moet de mobilisatie in stand houden. Wanneer later een of ander voorteeken de mogelijkheid der ontwapening zou laten erkennen, zal de regeering de doelmatigheid ervan onderzoeken.

De Ford-expeditie

Kopenhagen, 11 Februari. — Het Deensche lid van de Ford-expeditie, Dr. Fraenkel, verklaart in « Berlingske Tidende »: Het bestendige komiteit van Ford's vredeskonferentie te Stockholm, zal nu op wilskrachtige wijze beproeven in betrekking te komen met de oorlogvoerenden, om ze tot een uiting over den vrede te bewegen, die de eerste schrede tot vredesonderhanleingen zou kunnen zijn.

ROEPZAAL « MARNIX »

Terninckstraat, 1, hoek Kasteelpleinstr.

ANTWERPEN

OPENBARE VERKOOPING VAN

Goede Meubelen

van 8 slaapkamers. — Eetkamer. — 2 badinrichtingen. — 2 pianos. — 4 gebreveteerde brandkasten. — Café-inrichting met marmeren tafels.

door het ambt van deurwaarder **Gustave DIRICKX**, bijgestaan van **J. B. LAMBRECHTS**, bestuurder-schatter van meubelverkoopingen in de zaal « Marnix » op

MAANDAG 14 FEBRUARI 1916

om 11 en om 4 ure Torenuur

te weten: slaapkamers in notelaar, eikenhout en pitch-pin, slaapkamer Louis XV met 2 beddens, eetkamer bestaande uit 2 buffetten, coulistafel, spiegel, 6 stoelen, kleerkassen, spiegelkas, sophas, 3 sac-ara-begarnituren, chaise-longue, vuren, foyers, cuisinière, spiegels, 4 gebreveteerde brandkasten, 2 schoone pianos, verschillende gaz en elektrieklustera, legkas in mahoniehout, verschillende beddens met beddengoed, spiegels, naaimachien « Singer », bureau de dame, eiken buffet en coulistafel, tapijten, enz., enz.

Café-Inrichting van schoone marmeren tafels.

Komptante betaling met 10 t. h. verhooging.

Tentoonstelling: Zondag 13 Februari 1916 van 11 tot 2 ure Torenuur.

Voor den verkoop van meubelen, schilderijen, kunstvoorwerpen, enz., wendt U rechtstreeks tot de zaal « Marnix » Terninckstraat. Huis van vertrouwen. Bestuur: J. B. Lambrechts.

Men geeft geld als voorschot. — Schattingen. 1365

Schilderijen - Gravuren

Boeken - Kunstvoorwerpen

AANKOOP EN VOORSCHOTTEN

(Comptante betaling)

J. De Winter

10, SINT-GUDULASTRAAT

BRUSSEL

Kapitaal 120,000 fr.

Huis gesticht in 1800.

Oorlogsliteratuur

Uit mijn Oorlogsdagboek, door Ds. J. D. Domela Nieuwenhuis Nyegaard, Predikant bij de Evangelische Gemeente, te Gent. Nieuwe Uitgevers-Maatschappij, Den Haag, 1915.

Zóó luidt de titel van een oorlogsdagboek dat tijdens den huidigen wereldoorlog het licht zag, en waarin Ds. Domela Nieuwenhuis zijne bevindingen weergeeft en de toestanden schetst bij en na het uitbreken der vijandelijkheden in België. De bijzonderheden die hij in dit werk neerschrijft, zijn meestal over zijn omgang met gekwetsten en stervenden. « Veel — zoo luidt de aanvang van het « Oorlogsdagboek » — heb ik aan die gewonden en stervenden te danken. Nooit zal ik deze moeilijkste, maar tevens heerlijkste maanden van mijn leven vergeten. Zij hebben mijn geloof in mijn Zaligmaker versterkt, mij geleerd hoe een Christen, ver van huis en haard, ernstig, ja zalig sterven kan. Ik heb honderden zwaargekwetsten en stervenden bezocht in de ernstigste uren des levens, als de dood voor de deur stond en men de waarheid, de volle waarheid zegt. »

Wanneer later de geschiedenis zal moeten opgemaakt worden van den krijg die thans Europa teistert, zullen sommige bladzijden van het werk van Ds. J. D. Domela Nieuwenhuis wellicht van groote historische beteekenis zijn. Ik zei « sommige ». In objectieven geest werd heel het werkje geenszins geschreven, wat duidelijk blijkt op blz. 44, waar de schrijver de gedachtenstroomingen aanstipt die onder de Vlaamsche bevolking tijdens de eerste dagen van den oorlogsgriuwel konden waargenomen worden. Roerende bladzijden hebben wij in het « Oorlogsdagboek » aangetroffen. Zoo o.a. waar Ds. Domela Nieuwenhuis het heeft over de thans bestaande verhoudingen tusschen de twee naties die op dit oogenblik elkander bestrijden en door bloed en godsdienst zoo nauw aan elkander verwant zijn: Duitschland en Engeland. In het hospitaal waar Duitsche en Engelsche gewonden lagen, trof en smartte hem telkens zóó inscherp en oplaaiende haat tusschen de twee broedervolken: « Telkens vond ik denzelfden Bijbel open naast het bed van een Duitscher en dan weer naast 't bed van een Engelschman, en dan sneed een gevoel van diepen weemoed mij door de ziele... »

Wat ons vooral treft, is de heldere kijk die de schrijver heeft op de over dezen oorlog in beide — Duitsche en Engelsche — legers heerschende opvattingen:

« Bij de Engelschen scheen het mij als een ernstig opgevatte, maar toch vroolijke sport. Hun hoogst korrekt gekleede mooie troepen maakten een prettigen, opgewekten indruk. Die lange slanke gestalten, met hun groote blauwe oogen en rosse of blonde haren hadden iets, dat in 't geheel niet aan oorlog doet denken. Bij de Duitschers daarentegen is alles massief, vierkant, — op leven of dood, — men voelt dat het hier gaat om de eeuwen der toekomst, om de hoogste belangen van een groot volk. Bij de Engelschen schijnt het meer « amateurswerk » — liefhebberij — sport, bij de Duitschers een dramatische reuzenworsteling, iets dat doet denken aan het lied der Edda's. »

Het « Oorlogsdagboek » van Ds. J. D. Domela Nieuwenhuis, is met dat van Stijn Streuvels en « Zur Belgischen Frage » van Dr. P. Osswald, een dier werken die gekend zouden moeten zijn van ieder Vlaming, die belang stelt in de Vlaamsche toestanden en in de toekomst van zijn volk.

Brokken werkelijkheid en menige harde waarheid, dàt is het wat Ds. Domela Nieuwenhuis ons nu eens zoo treffend, dan weer zoo mordant, in zijn « Dagboek » heeft voorgelegd.

Jul. G.

Conrad BORCHLING. — *Das Belgische Problem.*

Den 9n October 1914 hield Dr. Conrad Borchling voor de Hamburger leeraars eene voordracht over het Belgisch vraagstuk; later liet hij zijne rede in druk verschijnen en in mijne handen kwam een exemplaar van het 4de duizend. Ik voeg dit laatste er bij omdat het, naar mijn inziens, zijne beteekenis heeft.

De meeste doorlezen bladzijden bevatten voor een Vlaming op de hoogte van zijn tijd en te huis in de geschiedenis van zijn land niet veel nieuws. Feitelijk zouden zij voor elken Vlaamschen Belg geen nieuws bevatten mogen... Nu, voor dezen toch is het wat anders. De kennis van hunne geschiedenis is helaas ver, zeer ver te zoeken. Ik ken weinige menschen die zoo een bitter-klein stukske geschiedenis kennen als onze menschen.

Dr. Conrad Borchling, na zijn liefde te hebben gezegd voor het fiere Antwerpen, haalt den tekst aan van de Fransche krant « Le National »:

« Le jour viendra où la neutralité de la » Belgique,en cas de guerre européenne, » disparaîtra devant le vœu du peuple » belge... La Belgique se rangera naturellement du côté de la France », om aan te toonen hoe reeds vanaf 1834 men in Frankrijk zeker was van de houding van het met opzet Franschgezind België. Hij formuleert aldus het vraagstuk:

« *Wie sollen wir und mit diesen Erscheinungen abfinden, ohne die berechtigten Ansprüche des Vlamentums zu schädigen, und ohne andrerseits die natürlichen Kulturverbindungen des Wallonischen Teiles mit Frankreich ganz zu unterbinden?* »

Alvorens hie rop te antwoorden, doorloopt hij heel de geschiedenis van het Vlaamsche gedeelte van ons land, wijst op het voortdurend meer naar het Noorden oprukkend romanisme, vergeet niet te spreken va nde schuld onzer vregere landsheeren, toon de beteekenis aan van de onkomst der moedertaal, vertelt er van hoe de Vlamingen streden — zelfs met het wapen in de vuist — tegen hunne verfranschte en franschdolle vorsten en regeeringen, noemt de namen van den Sporenslag en van de Artevelden... komt meer en meer tot de huidige geschiedenis, doet ginder in Duitschland kennen heel de historie van den Vlaamschen taalstrijd, groet met eerbied Jan Frans Willems, Serrure, Vuylsteke, Conscience, Buysse, Streuvels, Gezelle, Benoit, Tinel; vergeet natuurlijk niet de beteekenis van het Germaansche-ras-in-België en zijn voordeel voor Duitschland; bekent dat Duitschland niet ten oorlog toog om aan de Vlamingen hunne rechten te geven... en komt tot zijn besluit...

Een moment, ik bid u... Het duizelt mij entwat... Mijn land, mijn volk!... België?... Vlaanderen?... Groote God, Vlaanderen! Vlaanderen!! Toekomst, wat nog verschult ge, zeg? Staan we op den vooravond van...

Het besluit?

Waarde lezer, het klinkt ongeveer als dit: Heeft Duitschland iets te zeggen bij de vredesonderhandelingen, dan, niet ter onzer liefde, maar veeleer om het grooter belang van Duitschland's zekerheid, zal België niet hersteld worden in zijn huidigen vorm. Eene oplossing ware: Vlaamsch-België gaat naar Nederland toe; de Walen, ja, vragen al zoo lang bij Frnkrijk ingelijfd te worden! Maar Nederland wil ons niet. Dan blijven er nog twee wegen open: Vlaanderen een vrije staat met Antwerpen als hoofdstad, of Vlaanderen onder Duitsch beheer, maar liefst van al: Vlaanderen een vrije staat!

Belang gvan het land! Belang van het volk! Belang van de beschaving!... Vlaanderen!?

Waarde lezer, ik weet niet of u langer mag wenden uw blik naar een beeld-van-toekomst, dat is zóó heerlijk en dat toch ook ons hart doet bloeden... omdat in dezen laatsten tijd zooveel menschenbloed heeft gevloeid.

Maar als we alleen peinzen willen aan het hoogste belang van ons volk en als we overtuigd zijn van dit: het volksbelang is in den staat het hoogste belang?

Wat brengt ons de toekomst? Zullen misschien de volkeren buiten hunne regeeringen om, niet stellen het einde aan dezen krijg — en zal dan niet eenieder moeten dien wil-van-het-volk erkennen, gaarne of niet?... En zullen dan de regeeringen-van-dan niet beslissen volgens het volksbelang als zijnde een faktor van hooge waarde voor het behoud van den zoeten vrede?

GEO.

HOESTENDE OUDE LIEDEN.

Hoevele oude lieden worden niet gekweld door een hardnekkigen hoest, welke hun borst doet hijgen en piepen, welke hen kortademig maakt en hun de nachtrust belet. Weet gij wel dat die inspannende hoest voor Uw hart en voor Uw borst en longen zoo nadeelig is? Gij moet dien hoest genezen en wel zoo spoedig mogelijk voordat het te laat is, voordat Gij een ernstige borst- of hartaandoening vaat hebt. Neemt onmiddellijk de wonderbare Abdijsiroop, dan zal de vastzittende slijm gemakkelijk en zonder pijn loskomen. De kriebelingen in Uw keel zullen wegblijven, Uw kortademigheid zal verdwijnen en weldra zal Uw hoest geheel genezen zijn. De

ABDIJSIROOP

is een beroemd middel tegen asthma, bronchiet, Influenza, slijm- en kinkhoest, veiling, en vele borst-, hoel- en longaandoeningen. Onschadelijk zelfs voor kinderen en grijsaards.

Per flacon fr. 2.25, fr. 4.—, fr. 7.—. Eischt enkel handtekening L. DAKKER, Rotterdam. Hoofd-Depôt voor België: O. de Paul, Antwerpen. Verkrijgbaar in alle apotheken.

Rolklokvrije Zitsels en Loopgangen van FRANSCH, ENGELSCH, SPAANSCH, DUITSCH, ITALIAANSCH voor cuz.

ZEL. HOUDEK en STENO-TACHIGEN-SCHRIJVEN (5 frank per maand (3 lessen per week.)

Zich te wenden tot de

MODERN SCHOOL

41, MEIR, 41 663

MEUBELEN

Verkoop gewoon zijnde meubelen, zooals 1 gebruikten eikenen slaaptafel en oetk., en 1 eiken-tafel, als nieuw, zeer goedkoop te verkoopen. — 41, Oude Beurs. 1295

GERANTS of WINKELBEDIENDE

Bonne, kunnende een overtuigende kostwaarde in eigendom, vraagt depôt of gerant. Schrijven onder nummer 196, bureel blad. Voorkeur aan stoom verkeerij. 813

Te koop gevraagd

Den 15 en 16e van eerstkomende maand aanvang van Avond-gelegenheids-lessen per week in

ENGELSCH

FRANSCH

SPAANSCH

HOEKSTOOTEN

DACTYLOGRAPHIE

STENOGRAPHIE

SCHRIJVEN

ingericht door de

ENGELSCHE SCHOOL

Bijzondere lessen 2 fr. per les

48, WELVAARSTR. (Gerechtshof) 663

Lange Nieuwstraat, 40 (1e étage)

Bijzondere afdeeling voor Dagscholieren en jonge Jaksers.

Sinksenkaart

Schrijfmachine

Boekhouden — Tafels. 532

Zeer klein en fijn model Schrijfmachine te koop gevraagd. Schrijven aan Mevrouw Verbeeck, 4 Kempenaarstraat, Antwerpen.

STENO-DACTYLOGRAPHIE COMPTABILITE

INSTITUT RACHON

18, Lange rue Neuve Anvers (Bourse)

Inschrijvingen dg. jours. 619

19, HOPLAND

Leçons

ANGELSCH

FRANSCH

SPAANSCH

HOEKSTOOTEN

DACTYLOGRAPHIE

STENOGRAPHIE

Fr. 5.— per maand

2 maal per week

Dagelijks bijzondere lessenaars voor Dames of Heeren

POSTRECOS gratis en franco aan schrijvers.

19, HOLLAND, 19

Gevraagd

Hoogstig te koop 11 mass. eiken slaapkamermeubelen bestaande uit: spiegelkast, 1a verbo, bed en toilet, marmittafel, 375 fr., en anders 575 fr. Mess. eiken eetkamer bestaande uit: 2 buffetten, spiegel, tafel, 6 stoelen, 375 fr., en anders in mass. notebeer, 675 fr., met lederen stoelen. Bureau americain, 75 fr., secretaire, 60 fr., rijke mod. welkamer met 2 deuren, 350 fr. 69, Paleisstraat, 99 over het politiebureel. Kwartier te huren. 1349

TE HUREN

Gemeubeld Appartement aan verliegprijs, 7 pl., badkamer, gas, electriek en water. Schoone gelegen, Luxehuurwaarden. 3, Bevrijdingstraat nr 13. 1075

Verlies te zoeken afmaakselen of verandering. Aanbiedingen Kwartier Noordkaai.

GEVRAAGD

deft. en eerlijke meid. een weinig van de keuken kennende. 184, Turnhoutsche baan. 1361

TE HUREN GEVRAAGD

schoone gemeub. kamer met bad en electr. verlichting, liefst in 't midden der stad. Schr. P. S., bur. blad.

Privaat Lessen

te BRUSSEL in het midden of ten huize der leerlingen. Zeer matige prijzen. Gemengde stoven, 37, Antwerpen. 1119

TE KOOP

twee schoone burgershuizen met groeten hof gelegen te Brasschaat Molenbeek. Te bevragen n. 27 alzelv. Betaling na den oorlog mits goeden borg. 1339

TE KOOP

21 Mirouxstraat, 21 van 10 tot 1 Toremuur 500 doozijn toiletzeep, 1000 kg. neuilles en vermicelle, 5000 kg. chicorée, 1000 potten Extrait de viande. 1362

VLAAMSCHE LESSEN

Lessen of lessenaar wordt gevraagd voor Vlaamsche lessen. — Schrijven P. S., bureel blad.

DEMOISELLE

désire encore donner quelques leçons de français. Prix modéré. Ecr. bur. journ. R. N. 48.

DEELGENOOT

Iemand goed van zaken op de hoogte, ook voor wat export aangaat, zocht deelgenoot voor het oprichten eener cacaofabriek, om na den oorlog te beginnen. Brieven onder W. X. 100, bur. blad. 1364

Heden is verschenen DE ANTWERPSCHE ALMANAK met gekleurden omslag; boeiende verhalen en merkwaardige inlichtingen komen er in voor. Warm aanbevolen aan al onze lezers.

PRIJS: 10 CENTIEMEN.

BREUKEN

genezing zonder operatie, gevaar of tijdverlies, van alle soort van breuk, gezwel, zakking of verplaatsing, door de nieuwe regelbare toestellen van den specialen Breukmeester DUMONCEAU. De eenigste zonder veeren of élastieken; dragen zich dag en nacht zonder gevaar of ongemak, weerhouden alle breuk, zelfs de zwaarste zaken nagelbreuk.

Schriftelijke waarborg.

De heer DUMONCEAU, gebreveteerd gediplomeerd Breukmeester, ontvangt alle dagen, van 9 tot 12 u. 21, Rue-aux-Choux, Brussel (Noord), en van 2 tot 4 uur in zijne bijzondere woning, 65, Maasstraat, Zeehavenkwartier (tegen Leopold II en Jubilélaan). 1930

MOUT van het binnen- of het buitenland, oude of verse waar

Zendonsgereed tegen hoogste prijzen

GEVRAAGD Leipzig, téléfoon 19885 FRIEDR. MESTER 1852

VROEDVROUW Diploma van Vlaanderen in Frankrijk en in België

GEWEZEN ASSISTENT-APTS

gewaarborgd vrij van alle gevaar

MATIGE PRIJZEN

Vroedvrouw, geeft uit in de Nieuwstraat

HET BESTE PURGEERMIDDEL DER WERELD!

Gezondheidspillen

"DEFENSE"

TEGEN DE GAL - BLOEDZUIVEREND

Het bloed is het leven! Wanneer het bloed zuiver is, gevoelt men zich gezond en gelukkig. Wanneer het bloed overlast is met eiwitstoffen en nadeelige zappen, is men lijdend aan alle ziekten, als MAAGZIEKTEN, SCHEELE HOOFDPIJN, ZENUWZIEKTEN HOOFDPIJN, VERSTOPPING, JICHT, RHUMATISME, VELZIEKTEN, enz.

ZUIVERT regelmatig uw bloed en dikwijls met het ideaal middel, den waren schat der huisgezinnen.

Het beste middel, dat de beste buikpijn werkt!

1 Frank in alle Apotheken

1866

DE WINTERBROSSENKLEEDER

Bestraat Wiesolkaetser

COUPONS

SAVONNERIE FRANCO-BELGE

GRIEKENSTRAAT, 46 — 48

BRUSSEL-ZUID

ZACHTE Bruine en Zwarte ZEEP

Gewaarborgd vervaardigd met goede olie, zonder zuren noch bijtende stoffen. 1302

Roepzaal MARNIX

1, Terminusstraat, 1

(Hoek Kasteelpleinstraat)

Voor den verkoop van MEUBELEN, KUNSTVOORWERPEN, SCHILDERIJEN, enz., wende men zich tot de roepzaal «Marnix».

Bestuurder: J. S. LAMBRECHTS

INKOOP, VERKOOP VERWISSELING, SCHATTINGEN

Men geeft gelt als voorschot 659

HET HUIS VAN VERTROUWEN

Ed. VAN HELTH

Nationaalstraat, 155, Antwerpen

Deze firma, aangesloten bij de Vereeniging der Belgische Antiquairs, gevestigd sinds 1880, heeft de eer haar talrijke bezoekers te verwittigen, dat het gebouw uitsluitend voor de verkoop bestemd is. Den geachten klanten wordt dus de zekerheid gewaarborgd dat zij zich onbevreesd aan deze verkoopplaats aandienen. Al de meest billijke afgaanderd worden aan de prijzen en voorwaarden van het Syndikaat der Vereenigingen. — Vertegenwoordigers voor al Stad, de Provincie en het Buitenland. — Leveringsadres [illegible]

REGELAAR der SPIJSVERTERING

GRAINS DE VALS

ONTLASTEND EN BLOEDZUIVEREND

GETROKKEN UIT PLANTEN

Fr. 2.50 het flacon van 50 korrels, voor 1 maand gebruik. — Fr. 1.50 het 1/2 flacon van 25 korrels, voor 6 weken gebruik.

Een korrel's voor het avondmaal genomen, werkt reeds den volgenden morgen.

Depot: KALCKER-WIELEMANS, BRUSSEL en in alle Apotheken.

Plaats uwe aankondigingen in het «Vlaamsche Nieuws», het best ingelicht en meest verspreid Nieuwsblad van België.

Aan Eigenaars en Neringdoenders

De ondergeteekende, gewezen Raadslid en Sekretaris (Sektie Antwerpen) van het landelijk Eigenaars-Verbond, stelt zich gratis, aan de beschikking van eenieder voorwat aangaat: huurgeschillen, achterstallige renten, verkoop van huizen, assurantiën, enz.

GELDEN OP EERSTE HYPOTHEEK BESCHIKBAAR

Alle raadgevingen zijn kosteloos.

Dagelijks te spreken van 2 tot 6 uren ten zijnen, OP HET EERSTE, Bredaderstraat, n. 201.

G. LOUIS HENS 1825

Plaatst uwe aankondigingen in het «Vlaamsche Nieuws», het best ingelicht en meest verspreid Nieuwsblad van België.

A. VAN WEEREN

HELPT

Terstond te Huren

TE [illegible]

Schoon Burgerhuis met [illegible] uit salon, eetkamer, veranda en keuken; op het zelfde verdiep 4 groote slaapkamers; badkamer, gas en water [illegible] Prijs 55 fr. per [illegible]. — Te [illegible]

NAMEN

GOEDE APOTHEEK over te nemen in de stad. Uitmuntende voorwaarden. — Zich te wenden: M. Nikeul, 141, Boulevard du Nerd, Namen. 1844

Mengelwerk van «Het Vlaamsche Nieuws» 34

Nelleken

uit den

Raritetenwinkel

door

Charles DICKENS

— Short! zeide Codlin, die zeer langzaam sprak en gulzig at, gelijk niet ongewoon is bij philozofen en menschenhaters, gij zijt al te gul.

— Welnu! wat kwaad kan dat? hernam de ander.

— In dit geval misschien geen kwaad, antwoordde Codlin. Maar het is toch gevaarlijk.

— Nu! zullen zij met ons medegaan of niet?

— Zij zullen medegaan, zeide Codlin; maar gij hadt immers wel kunnen wachten tot zij er om vroegen?

Short gaf geen verder antwoord op de onvergenoegde aanmerkingen van zijn makker, maar viel met graagte op het ontgijt aan, dat uit koud vleesch en brood met thee bestond, terwijl hij het gezelschap uitnoodigde om zijn voorbeeld te volgen. Voor Codlin was deze uitnoodiging overbodig, daar hij reeds zooveel gegeten had als hij met mogelijkheid kon binnen krijgen, en nu op zijn gemak bij eene kan bier zat, die hij smakelijk uitdronk, zonder er iemand iets van aan te bieden; een gedrag, waaruit ten klaarste bleek, dat hij een menschenhater was.

Toen het ontbijt eindelijk was afgeloopen, vroeg hij naar de vertering, waarvan de eene helft door de twee speellieden, de andere helft door Nelleken en haar grootvader werd betaald, terwijl Codlin het bier, dat hij alleen gedronken had, maar stil op de algemeene rekening liet blijven. Daarna nam men afscheid van den waard en de waardin, en hervatte den tocht.

En nu bleek het duidelijk, dat Codlin, de menschenhater, zich in eene valsche betrekking tot de maatschappij bevond, en daardoor natuurlijk onvergenoegd en knorrig moest worden; want terwijl Punch hem gisteren als «baas» had aangesproken, alsof die held van de poppenkast voor zijn vermaak alleen zijne grappen vertoonde, moest hij nu op een heeten dag en over een stoffigen weg de kast zelve op zijne schouders dragen; en in plaats van zijn baas te vervroolijken met zijn vernuftige kwinkslagen of het lustig geratel van zijn stok op de hoofden zijner vrienden en bekenden, lag nu die geestige Punch, van ruggegraat beroofd, slap toegeslagen, met zijne beenen om zijn nek, in eene donkere kist.

Short ging vooruit, met de kist, het andere goed, dat niet veel wae, in een doek geknoopt, en eene trompet, die aan een touw om zijn hals hing. Nelleken en haar grootvader gingen naast hem, terwijl Codlin langzaam achteraan kwam, en tusschenbeide brommend bleef stilstaan, om uit te rusten.

Als zij in eene stad of een dorp, of zelfs bij een huis kwamen, dat er tamelijk goed uitzag, blies Short op zijne trompet, en zong dan vervolgens een der gewone poppekastliedjes op den daarbij behoorenden toon. Als er menschen voor de vensters kwamen, zette Codlin de kast neder, en maakte plaats voor Short, die er inkroop, en vervolgens het geruite behangsel liet zakken, dat de kast omringde en dat gedurende het dragen werd opgebonden, opdat de drager een onbelemmerd gezicht zou hebben. Codlin speelde eerst zijn deuntje op de pansfluit, en dan begon terstond de vertooning, wier lengte Codlin moest bepalen, die de zegepraal van den held over den vijand des menschdoms verhaastte of vertraagde, naarmate hij dacht, dat de hoogst van koperen munt rijkelijk of schraal zou wezen. Als die oogst ingezameld was, nam hij zijn last weder op, en ging men verder.

Somtijds speelden zij voor den tol over eene brug of pontveer, en eens op groot verzoek bij een tolhek, waar de tolbaas, die zich in zijne eenzaamheid een roes had gedronken, een shilling betaalde, om de vertooning alleen te zien. Op eene veelbelovende plaats werd hunne hoop te leur gesteld, daar de beadle (1), begrijpende, dat eene pop, die een gegalonneerden rok aan had en een domme kerel was, een paskwil op hem moest wezen, de speellieden tot een overhaasten aftocht noodzaakte; maar doorgaans werden zij wel ontvangen, en zelden verlieten zij een dorp, zonder dat een troep jongens hen juichend naliep.

In weerwil van al dit oponthoud maakten zij eene lange dagreis en waren nog op weg, toen de maan reeds aan den hemel prijkte. Short kortte zich den tijd met liedjes en grappen, en nam alles ten beste op; maar Codlin verwenschte zijn noodlot en alle wereldsche ijdelheden (Punch in het bijzonder) en zweegde brommend en knagend onder de kast.

Zij bleven eene poos rusten bij een kruisweg, waar een wegwijzer stond, en Codlin had zich in eene naargeestige stemming van de wereld afgezonderd, door zich in de kast neder te zetten, waarvan hij het behangsel had laten vallen, toen men langs den weg, dien zij gekomen waren, twee monsterachtige schaduwen zag aankomen. Eerst schrikte Nelleken van die magere reuzen, want die schenen de voorwerpen te zijn, die met ontzaglijke schreden kwamen aanstappen; maar Short zeide haar, dat zij niets te vreezen had, en blies toen eens op zijne trompet, welk geluid met een vroolijken kreet werd beantwoord.

— De troep van Grinder, niet waar? riep Short zoo hard hij kon.

— Ja! antwoordden een paar schrelle stemmen.

— Dat dacht ik wel, zeide Short. Komt hier! Laat u eens kijken!

Nu kwam de troep van Grinder met nog meer spoed aanstappen, en had weldra het gezelschap bereikt. Deze zoogenoemde troep bestond uit een jongen heer en eene jonge juffer, die op stelten liepen, en den heer Grinder zelf, die met een groote trom op zijn rug, op de gewone wijze te voet ging. De staatsiekleeding der jonge lieden was naar de Schotsche mode; maar dewijl de nacht vochtig en koel was, droeg de jonge heer over zijn kort rokje een wijden jas, die hem tot op de hielen hing, en een hoed van wasdoek op het hoofd, terwijl de jonge juffer zich in een ouden mantel gewikkeld en een zakdoek om haar hoofd geknoopt had. Hunne met zwarte pluimen versierde Schotsche mutsen lagen op het instrument van den heer Grinder.

— Gij gaat naar de harddraverij, zie ik, zeide Grinder, buiten adem aankomende. Wij ook. Hoe gaat het, Short? Daarmede gaf hij hem de hand; maar de jonge lieden, die daartoe te hoog verheven waren, begroetten Short op hunne eigene manier. De jonge heer lichte zijne eene stelt en kloqte hem daarmede op den schouder, terwijl de jonge juffer op hare tamboerijn ratelde.

— Doen zij dat om er zich aan te wennen? vroeg Short, naar de stelten wijzende.

— Neen, antwoordde Grinder. Zij moeten ze dragen of er op loopen, en zij vinden het laatste het plezierigste. Men heeft zoo een mooi gezicht. Welken weg neemt gij? Wij nemen den kortsten.

— Wij wilden den langsten nemen, zeide Short, om daar ginds te kunnen overnachten; maar als gij doorgaat, kunnen wij wel met u medegaan.

— Waar is uw kameraad? vroeg Grinder.

— Hier! riep Codlin, terwijl hij boven uit de kast kwam kijken, en hij zal zijn kameraad laten villen voordat hij van macht doorgaat. Nu weet gij hoe hij er over denkt.

— Zeg toch zulke akelige dingen niet op een tooneel, waar niets dan vroolijkheid thuis behoort, zeide Short. Men moet tijd en plaats in acht nemen, Tommy.

— Plaats of geen plaats, zeide Codlin, terwijl hij met zijne hand op het dwarshout sloeg, waarop Punch gewoon is zijne beenen neer te leggen; ik zeg, dat ik van avond niet verder ga dan de «Vroolijke Jagers». Als gij daar bij mij wilt blijven, ga dan mee. Wilt gij alleen gaan, zie dan hoe gij het buiten mij stellen kunt.

Dit zeggende dook hij naar omlaag, bond zoo gauw hij kon het behangsel op, nam met een ruk de kast op zijne schouders, en stapte met buitengewone vlugheid voort.

Daar alle verder beraad nu onmogelijk was, moest Short Grinder en zijn troep verlaten, om zijn knorrigen makker te volgen. Nog een oogenblik bleef hij bij den wegwijzer de steltenloopers staan nakijken, blies vervolgens eens op zijne trompet, en snelde toen zijn metgezel achterna. Om meer spoed te maken, gaf hij Nelleken de hand, en bemoedigde haar en haar grootvader met het bericht dat zij spoedig onder dak zouden wezen, waarmaar hij nu zelf begon te verlangen, dewijl de lucht betrok en met regen dreigde.

XVIII.

De troep van Jerry

De «Vroolijke Jagers» was eene kleine herberg aan den weg, op welker uithangbord drie jagers te zien waren, wier vroolijkheid door drie schuimende bierkannen werd vergroot.

(Wordt vervolgd.)

(1) Kerspel- of diaconie-dienaar, koster, hondenslager en andere dingen te gelijk, die doorgaans eene soort van livrei draagt.